

CIRKÁLÓK

Leopard cirkáló 1885

SMS Leopard torpedócirkáló

(Testvérhajói: SMS Panther és az SMS Tiger)

Hírek szerint azonosak a tervei az SMS Panther-rel. Ennek ellenére gyakran szerepelnek eltérő méretdatok. Azon forrásokat, amelyekben az SMS Panther-rel együtt szerepel, nem mindig ismételtem itt meg.

Vízkeszítési kapacitása: 1557 hosszú tonna üresen (1582 tonna)
1408 tonna a hajó elkészülve, fegyverzet nélkül.
1720 (1730) tonna teljesen felszerelve (Valójában 1919 tonna)

Hossza: 72,10 m (72,85 m – 73.19 m – 73,42 m) a teljes hossza
71,38 m a vízvonalon
68.27 m az egyenesek között

Szélessége: 10,36 - 10,39 m (34 láb 11 hüvelyk)

Merülése: 4,73 m üresen (14 láb 5 hüvelyk) (Máshol 4,28 m, ami 14 láb 1 hüvelyk.)
1 cm merülés = 5,13 tonna

Meghajtása: 2 db álló, 2 hengeres, háromszoros expanziójú gőzgép. Ezeket a két széntároló rekesz közé helyezték el a jobb védetség miatt.
4 db hengeres kazán, üzemi nyomás 9 atm. Ezeket két vízzáró rekeszbe helyezték el. (Máshol tévesen 6 db tűzcsoves kazánt írnak.³⁴⁵⁹) Két kéménye volt.
2 db 3 szárnyú, kifelé forgó hajócsavar, 3,81 m átmérővel
2 db árboc latin vitorlával. Vitorlafelület 263 négyzetméter.

Teljesítménye: 6380 LE (4760 kW)

Sebessége: 18,74 (18,59) csomó (32,3 km/h) 142-es fordulatszámú mesterséges huzattal
17,47 csomó 127-es fordulatszámmal természetes huzattal
(Máshol max sebessége 19,4 csomó.)

Hatótávolsága: 2800 tmf (5186 km) / 10 csomóval (19 km/h)

Üzemanyaga: 308 tonna szén, amit két raktárban helyeztek el

Személyzete: 1896-ban 17 tiszt (köztük 6 tengerészcadét) és 165 tengerész
1907-ben 10 tiszt és 188 tengerész

Páncélzata: Fedélzet 9,5 mm - 12 mm (0,47 hüvelyk)
Gépháznál 50 mm felül, gépház oldalfalai 19 mm
Parancsnoki híd 62,5 mm, Acél hajótest

³⁴⁵⁹ [https://en.wikipedia.org/wiki/SMS_Leopard_\(1885\)](https://en.wikipedia.org/wiki/SMS_Leopard_(1885))

Fegyverzete 1886/87-ben: (Fegyverzet részletezve az SMS Panther-nél.)

2 db 12 cm-es L/35/C80-as Krupp löveg, lövegkarzaton elhelyezve, kerek ékzárral ellátva forgatható talapzaton. (lőszer kiszabat lövegenként: 6 db robbanólövedék, 30 db gyújtólövedék, 12 db srapelgránát, 12 db gyakorlólövedék)

4 db 4,7 cm-es L33-as gyorstüzelő Hotschkiss-féle löveg (lőszer kiszabat: 602 db robbanólövedék, 682 gyújtólövedék, 360 db gyakorlólövedék)

6 db 4,7 cm-es Hotschkiss-féle szórólöveg (revolverágyú) (lőszer kiszabat: 1832 db lövedék)

2 db 2,5 cm-es géppuska (mitrailleus)

4 db 35 cm-es (14 hüvelyk) vízvonal feletti TCS, (hajóorrban, taton és kétoldalt) Torpedókészlet 24 db. Erős kosorr

Fegyverzete 1891-ben:

2 db 12 cm-es löveg

10 db 4,7 cm-es L/44-es Skoda gyorstüzelő löveg (A régebbi 1886-ban felszerelt 4,7 cm-es lövegei helyére.)

4 db 35 cm-es TCS

Fegyverzete 1910-ben:

4 db 7 cm-es (66 mm) L45-ös gyorstüzelő löveg

10 db 4,7 cm-es L/44-es Skoda gyorstüzelő löveg

3 db 35 cm-es TCS, (az orrból eltávolították a vetőcsövet)

Akna telepítő berendezés³⁴⁶⁰ a leszerelt tatterpedócső helyére.

Csónakok:

1 db 2. osztályú gőzbárka, 1 db hosszú 3. osztályú csónak, 1 db 3. osztályú cutter, 1 db 3. osztályú Gigg, 2 db Jolly boat. Csónak zászló jele „Y”.

Horgonyok:

4 db Admiralty típusú horgony: 1 db 1 993 kg, 1 db 1 918 kg, 1 db 495 kg, 1 db 311 kg
1907-től Tyszak típusú horgonyokat kapott a régiéik helyett. Ezeket a Skoda cég gyártotta.

Építette: W G Armstrong, Mitchell and Co. (Newcastle)

Épült: Elswickben, Newcastle upon Tyne

Gyári száma: 481

Ára: 1 897 730 korona

Építés kezdete: 1885. január (1884.12.04 feltehetőleg a gerinc lefektetése)

Nevének jóváhagyása: 1885.09.08. I. Ferenc József császár és király által

Vízrebocsátás: 1885.09.10.

Első próbaút: 1886.03.08.

Hadrendbe állt: 1886.03.31.

Sorsa: 1918 után Nagy-Britániának ítélték, de Olaszországnak adták 1920-ban lebontásra.

³⁴⁶⁰https://hu.wikipedia.org/wiki/SMS_Leopard

https://austria-forum.org/af/AustriaWiki/SMS_Leopard_%281885%29

A hajó a pályafutása elején Polában³⁴⁶¹

A KuK-t felügyelő Siegfried Popper tengerészmérnök, aki később az osztrák flotta általános hajóépítő mérnöke lett, az ellenőrzések során felfedezte, hogy a hajó, akárcsak testvérhajója a Panther, nagyon orrnehéz lesz, és elöl akár 1,5 méterrel (4 láb 11 hüvelyk) lejjebb ül a vízben, mint a tatnál. A hajógyárral és annak főtervezőjével, William White-tal való hosszas nézeteltérések után be kellett ismerniük a hibát, majd módosításokat (súlyeltolásokat) hajtottak végre, hogy legalább részben kompenzálják a hibát. Ez lehetővé tette a hajóorr súlyának csökkentését és a merülést sikerült 2 láb 5 hüvelykkel javítani.³⁴⁶² A hajó felépítménye minimális és leginkább a parancsnoki toronyból állt. A hajó első harmadán elötetős rész volt.

1885.

„Az első torpedóhajó, New Castle-ben tegnap eresztette vízre az Armstrong cég a „Leopard“ nevű cirkáló torpedó-hajót, mely ott monarchiánk részére készül. A hajó most kerül végleges felszerelés alá s kitűnő, 3800 lóerejű géppel ellátva nemsokára a polai kikötőbe fog bevonulni, ahol a torpedó-naszád flotilla anyahajója lesz. A hajó teste egészen acélból készült.”³⁴⁶³

„A tengerészet ez évi túlkövetelése 1.400,000 forintra rúgnak. A minisztertanács a többek közt a tengerészeti parancsnokságnak a következő tételeket engedte meg a delegácók elé terjeszteni, a. m.: A „Panther és „Leopard“ nevű Angliában épülő torpedóhajók költségeinek fedezésére szolgáló póthitelt, mely hajók közül a „Panther“ már az ez évi november hóban a pólai kikötőben lesz. Ezenkívül bevették még egy 19 tengeri mértföld gyorsaságú cirkáló torpedóhajó költségeit is, mely Triesztben az ottani Stabilimento Tecninóban fog készülni, továbbá a jövő nyári hajóhadgyakorlatok költségeit s végül a torpedóflotta kiegészítésének költségeit, amennyiben 10 naszád építése van tervben a már meglevő 70-hez.”³⁴⁶⁴

Egy másodosztályú cirkálóhajó (»Leopard« torpedóhajó), az 1 millió ftrnyi össz-szükségletből második és utolsó részlet 488.000 ftr.³⁴⁶⁵

„Armstrong angol cégnél megrendelt „Panther“ és „Leopard“ cirkáló hajókkal, amelyek torpedóhajókat fognak használni, a múlt héten több próbahajózást tettek a legkedvezőbb eredménnyel. A hajók óránként 18,3 teng. mértföldet tettek, a gyorsaság a mérnökök állítása szerint 19 teng. midig fokozható. E két hajó mintájára a pólai arzenálban egy harmadik gyorsjárású torpedóhajót készítenek, amelynek minden alkatrésze belföldi gyártmány lesz.”³⁴⁶⁶ A hajók 1530 tonnások s gépeik 3500 lóerejűek.³⁴⁶⁷

³⁴⁶¹ [https://en.wikipedia.org/wiki/SMS_Leopard_\(1885\)](https://en.wikipedia.org/wiki/SMS_Leopard_(1885))

³⁴⁶² https://military-history.fandom.com/wiki/SMS_Leopard

³⁴⁶³ Pesti Hírlap, 7. évfolyam, 1885-09-15 / 253. szám

³⁴⁶⁴ Budapesti Hírlap, 5. évfolyam, 1885-10-10 / 278. szám

³⁴⁶⁵ Budapesti Közlöny, 19. évfolyam, 1885-11-26 / 271. szám

³⁴⁶⁶ Budapesti Hírlap, 5. évfolyam, 1885-12-18 / 347. szám

³⁴⁶⁷ Fővárosi Lapok 1885-12-19 / 313. szám

1886.

1886.03.08-án hivatalos tesztek során az SMS Leopard 17,47 csomót ért el természetes szellőztetés mellett, 4134 lóerővel, és 18,74 csomót ért el mesterséges szellőztetés mellett, 6292 lóerős teljesítménnyel.

1886.03.31-én a Császári és Királyi Haditengerészet átvette a hajót.

A 24 órás próbák után, a hajóra 1886.04.01-én szállt fel az első osztrák-magyar legénység.

1886.04.02-án a Tyne folyón **Newcastle**-ből North Shieldsbe vontatták.

1886.04.09-én hagyta el **North Shields**-t.³⁴⁶⁸

1886.04.11-14-én **Le Havre**-ban (Franciaország) volt.³⁴⁶⁹

1886.04.18-24-én befutott **Lisabonba**.³⁴⁷⁰

1886.04.30-1886.05.01-én **Korfun** kötött ki.³⁴⁷¹

1886.05.02-án futott be **Polába**.³⁴⁷²

1886.05.04-én első osztályú tartalékba került és megkezdték lövegeinek és torpedócsöveinek a felszerelését Polában.

1886-ban a Nyári Hajóraj II. Divíziójába osztották be.

1886.10.04-én torpedóvető gyakorlaton volt.

1886.11.04-i hír szerint, az SMS Leopard javítására sürgősen kell 7380 ft.³⁴⁷³

1886.11.12-től az I. kategóriájú tartalékba került át.

1887.

1887.05.05 – 1887.06.05 között a Nyári gyakorló Torpedóflottila tagja volt.

Az SMS Leopard az összes torpedócsöveit csak ebben az évben kapta meg.

A III. torpedóflottila zászlóshajója.

„A király ma adott engedélyt egy nagy gyakorlati hajóhadosztály felállítására, mely 9 én megkezdi gyakorlatait. A hadosztályt a következő hajókból állítják össze: Tegetthoff, Custozza és Erzherzog Albrecht kazamatahajók, Panther, Leopard és Lussin cirkálóhajók, 18 torpedónaszád, ”³⁴⁷⁴

1887.06.15-i hír: Hadgyakorlat volt 1887.05.24-ről 25-re virradólag. Nyári hajóhadunk szokásos gyakorlatának első része befejeződött. A gyakorlat valós képet ad a jövő tengeri háborújáról. A feladat végrehajtásához két teljesen független flottaosztagot, a páncélos „Albrecht”, „Custozza” és „Tegetthoff” hajókkal, valamint a torpedóflottillát „Panther”, „Leopard”, „Condor”, „Bussard”, „Falke”, „Adler” és tizenkét torpedócsónakkal állították szembe egymással. Mindkét hadosztálynak egymás elé kellett lőnie és harcolnia kellett egymással, és ezt rendszeresen és a háborúban rendelkezésre álló összes eszközzel kellett megtenniük. Ezt a feladatot nem volt könnyű megoldani, és a kölcsönös óvatosság miatt majdnem megbukott a gyakorlat. De végül bekövetkezett az elkerülhetetlen csata. Ez volt a rogoznitsai csata, amelyre 24-ről 25-re virradó éjszaka került sor. A torpedóflottilla által lett kiprovokálva. Ekkor 24-ről 25-re virradó éjszaka horgonyzott három páncélos és a „Pola” szállító hajó Rogoznitsa kikötőjében; a nagyobb biztonság kedvéért. A kikötőhelyet aknazár, fából és kötélből készült barikád zárta le. A vizet fényszóról pásztázták. Aztán a torpedóflottilla közeledett északról Sebenico felől. A meglepetés pillanatok alatt megtörtént. Miközben a hatalmas "Leopard", egy első osztályú torpedóhajó, közvetlenül a kikötő bejáratánál a barikád előtt megállt, tüzet nyitott a páncélosokra, zavarkeltés végett. A torpedónaszádok a zavart kihasználva a torpedónaszádok támadtak, de azokat a páncélosok gyorstüzelő lövegei távol tartották. Az Adler romboló végül felrobbantotta a kikötőt védő barikádot és a résen három – négy torpedócsónak behatolt a kikötőbe és megtámadta a páncélosokat. Nagy elismerés illeti azt a hidegvérűségét és ügyességét, amellyel annyi, torpedócsónak nagyon kis helyen összezsúfolva, teljes erejéből harcolva nem akadályozta és nem rontotta egymás hatásfokát. A haditengerészeti parancsnok,

³⁴⁶⁸ Das Vaterland, April 1886-04-10

³⁴⁶⁹ Das Vaterland, April 1886-04-13

³⁴⁷⁰ Das Vaterland, April 1886-04-19

Das Vaterland, April 1886-04-27

³⁴⁷¹ Die Presse, Mai 1886-05-01

³⁴⁷² Die Presse, Mai 1886-05-03

³⁴⁷³ Pester Lloyd, November Jahrgang 33, 1886-11-04 / nr. 305

³⁴⁷⁴ Budapesti Hírlap, 7. évfolyam, 1887-05-08 / 126. szám

Freiherr v. Sterneck admirális annyira meg volt elégedve a torpedócsónak parancsnokainak bravúrával és kiváló manőverezőképességével, hogy összehívta őket a „Greif” zászlóshajóján, és megdícsérte őket. A második támadásra május 31-én került sor a nyílt tengeren. A páncélos kötelék feladata volt, hogy mindenáron észak felé törjön ki. Biztonságosan kellett haladniuk. A páncélos kötelék csak lassan mozgott, mert a páncélosok leeresztették a torpedóvédő hálókat. Hirtelen messze lent a horizonton jobbra egy izzó rakéta emelkedik fel a sötét éjszakai égbolton. A páncélosok észlelték, hogy az ellenséges torpedócsónakok közelednek. Minden hajó gyorsan arra az oldalra irányítja fényszóróját. Szinte nappal fénnel megvilágították az ellenséges csónakokat, szám szerint hármat, és hamarosan gyorstűzet nyitnak ellenük, így azok parancsnokait teljesen elvakította a villanyfény, és gyorsan menekülni kényszerültek. A számtalan egyéb gyakorlat és epizód közül meg kell említeni a Lopatica partraszállási manővert is. A torpedóflottilla ebben a sok szigettel körülvett öbölben ragadt. Most a páncélos flotta dübörögve jött, és miközben torpedócsónakjaik elfoglalták a nyílt tengerre vezető torkolatokat Lopatica mellett, és megsemmisítették az ellenséges torpedóflottilla táviróállomásait, a páncélosok csónakjaikat a tengerbe bocsátották, és felszerelték őket a háborúhoz. Mint egy méhraj, ezek a hajóflottillák most Lopatica felé indultak, június 3-án, és megtámadták a torpedóflottillát, amelynek nem volt más választása, mint a lehető leggyorsabban megpróbálni kitörni. A kitörés sikeres volt a részükről. Ezzel lezárult az idei flottamanőverek első sorozata.³⁴⁷⁵

A gyakorlatot elnézve, az kísértetiesen hasonlított a japánok Porth Arthur-i 1904-ben végrehajtott támadásához az orosz flotta ellen. Ez azt mutatja, hogy a Monarchia haditengerészete teljesen napra készen tudta alkalmazni a legkorszerűbb haditengerészeti eljárásokat.

A »Leopard« torpedócsónak 14 torpedó naszáddal együttesen keresztül vitt éjjeli támadása a páncélos hajóraj ellen 1887.07.04-én és 05-én történt meg egy hadgyakorlat keretében.³⁴⁷⁶ A hadgyakorlatot I. Ferenc József császár és király is végig nézte.

A hajó parancsnoka Karl Stephan főherceg fregattkapitány.³⁴⁷⁷

1888.

1888.04.25-1888.05.27-között a hajórajjal, köztük az SMS Panther-rel együtt a barcelonai világiállításra járt. **Az utat lásd az SMS Panther-nél a többi résztvevő hajónál részletezve.**

1888.05.05-én kötött ki Gravosa-ban.

1888.05.11-27-én volt **Barcelona**-ban.

1888.06.01-06-án **Máltán** volt.

1888.06.09-én érkezett vissza Gravosa-ba (Ragúza). Itt a Torpedó Flottilla tagja lett.

1888.06.25-én zátonyra futott kiképzési út során a Curzola (sziget)-csatornában a Planchetta foknál. Ekkor Anton Pirkhan 2. osztályú kapitány volt a parancsnoka, aki a baleset miatt, 30 napi háziőrizetet kapott.

1888.06.27-án az SMS Prinz Eugen és az SMS Pola vontatta le a zátonyról -más forrás szerint, a zátonyról saját erőből szabadult ki- és vontatta be Polába az SMS Prinz Eugen, ahová 1888.07.02-án futottak be. Ott kijávitását 1888.07.04-én kezdték meg a dokkban. Parancsnokát 30 nap szobafogságra ítélték.

A Székely Nemzet, 1888-06-24 / 98. száma szerint június 30-án kezdő hadgyakorlaton a Leopard és a Panther is részt vett.³⁴⁷⁸ Ez téves adat lehet, mert a javításával csak 1888.07.04-én végeztek.³⁴⁷⁹

³⁴⁷⁵ Die Presse, Juni 1887-06-15

³⁴⁷⁶ Pesti Napló, 39. évfolyam, 1888-11-24 / 325. szám

³⁴⁷⁷ Wiener Allgemeine Zeitung, Juni 1887-06-30

³⁴⁷⁸ Székely Nemzet, 5. évfolyam, 1888-06-24 / 98. szám

³⁴⁷⁹ <https://docplayer.hu/40612906-Small-protected-torpedo-cruisers-sms-panther.html>

„Egy másodosztályú czirkáló hajó (»Leopard« torpedóhajó); az 1.000,000 frtnyi összes szükségletből 2-ik és utolsó részlet (beszámítva a 7,380 frtnyi póthitelt) 7,590 fit 93 kr³⁴⁸⁰ került kifizetésre.

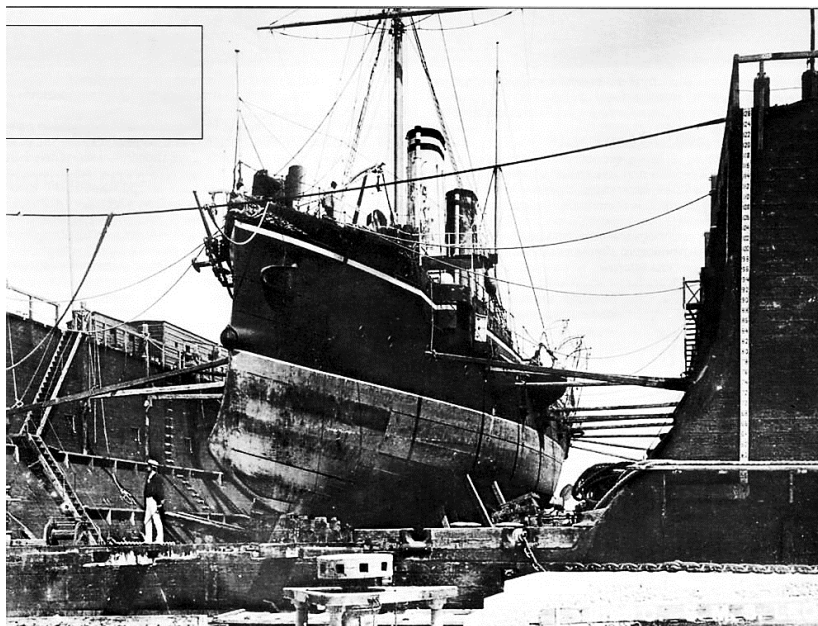
1889.

1889–90: deaktiválva tartalékban volt.

1891.

Részt vett a flotta nyári manővereiben 1891.05.08 - 1891.06.28-között, amelyet a császár ellenőrzött Trogirban. „Részt vesznek –a hadgyakorlaton - benne a következő hajók: »Ferencz József,« »Rudolf főherczeg,« »Stefánia főherczegnő,« »Miksa császár« elsőrangú csatahajók; »Leopard«, »Tiger,« »Lussin« torpedóhajók ; »Komet« »Planet«, »Drabant« torpedó-járművek; hat elsőrangú tizenkét másodrangú torpedónaszád; »Elisabeth« torpedó-szerhajó, »Pola« szállító-gőzös, »Gigant« pánczélos-hajó, »Triton« szerhajó, továbbá több szerbárka.³⁴⁸¹

A 4,7 cm-es szórólövegek helyett 4,7 cm/L44-es gyorstüzelő lövegeket kapott.

A Leopard szárazdokban. Valószínűleg az 1890-es évek elején. Jól látható a hajótest orrának formája, illetve a kémények szokatlan színű festése³⁴⁸²

Az 1891. június végéret tervezett hadgyakorlaton is számoltak a Leopard-al.³⁴⁸³

1891.06.21-én (más forrás szerint 26-án) a hajót felkereste Trau-ban (Trogir) I. Ferenc József császár és király.³⁴⁸⁴

1891.06.27-én Lissa vizein volt hadgyakorlaton.³⁴⁸⁵

1892.

Deaktiválva tartalékban volt. Ekkor átalakították az árbocát.

1893.

Részvétel a század nyári manővereiben 1893.05.08 – 1893.08.01-között.

³⁴⁸⁰ Budapesti Közlöny, 22. évfolyam, 1888-07-11 / 160. szám

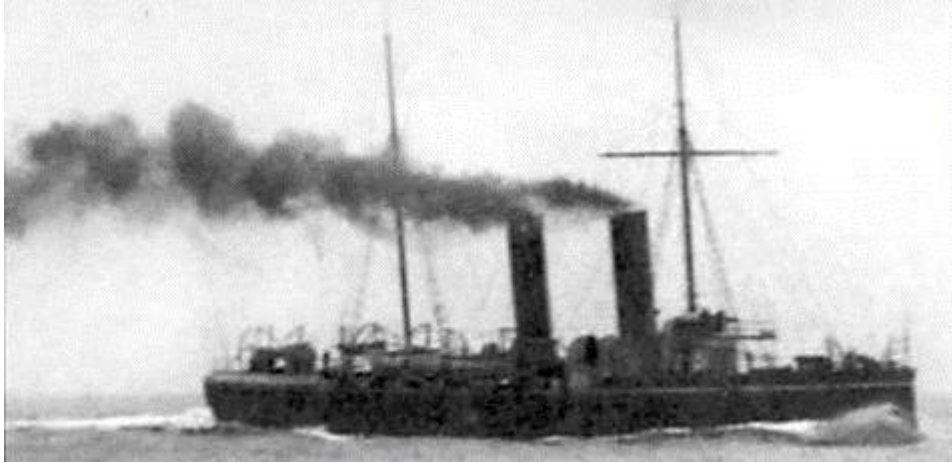
³⁴⁸¹ Nemzet, 10. évfolyam, 1891-03-31 / 3083. szám

³⁴⁸² <https://military.wikireading.ru/56087>

³⁴⁸³ Nemzet, 10. évfolyam, 1891-04-21 / 3104. szám

³⁴⁸⁴ Fővárosi Lapok, 28. évfolyam, 1891-06-28 / 176. szám

³⁴⁸⁵ Pesti Napló, 42. évfolyam, 1891-07-14 / 191. szám

*A "Leopard" a szolgálati időszakának elején*³⁴⁸⁶

Parancsnoka Ripper korvettkapitány.³⁴⁸⁷

Az SMS. „Leopard” hajón: Michael Kastner hadnagy, Franz Holub, Peter Ritter Risbek v. Gleichenheim, Viador Syrljupa, Alfons Wilfan, Georg Demeter, Josef Zaffaut Dr. sorhajózáslósok Andreas Mihaljevich harmadik osztályú gépész, Heinrich Ritter Tiegel v. Linden kron harmadik osztályú gépész- és üzemmérnök, Victor Plhak harmadik osztályú ideiglenes gépész.³⁴⁸⁸

1894.

Deaktiválva tartalékban volt.

Emanuel Haracich hadnagy a hajóra került.³⁴⁸⁹

1895.

Deaktiválva tartalékban volt.

Az eredeti 12 cm-es L/35-ös 1880-as lövegeit lecserélték 12 cm-es L/35-ös Krupp gyorstüzelő ágyúkra. Basquale Syazapan másodosztályú gépészként került a hajóra.³⁴⁹⁰

Theodor Georgievic tengerészgyalogsági hadnagy a hajóra lett beosztva.³⁴⁹¹

Max Graf Bissingen és Nippenburg hadnagy a hajóra került.³⁴⁹²

1896.

Deaktiválva tartalékban volt.

1897.

1897.04.09-én felszerelték.

A «Leopard» torpedóhajót (1530 tonna, 3500 lóerő, 3 közepes és 10 gyorstüzelő ágyúval), szerelik fel.³⁴⁹³

„A Leopard és Trabant hadihajókat és a Cornet torpedóhajót ma felszerelték és készenlétebe helyezték. Ezek a hajók is a Kréta sziget körül levő hajóhadat fogják kiegészíteni és nemsokára elindulnak.”³⁴⁹⁴

1897.04.12-én **Polából** Kréta vizeire indult.

1897.04.13-23 között a montenegrói **Teodo** (Tivat)-ban volt.

1897.04.26 – 1899.04.12-között a blokádostaggal Kréta vizein és az Égei-tengeren hajózott.

1897.04.26-1897.05.08 között a **krétai Suda öbölben** volt.

³⁴⁸⁶ <https://military.wikireading.ru/56087>

³⁴⁸⁷ Neuigkeits-Welt-Blatt, März 1893-03-21

³⁴⁸⁸ Die Presse, Mai 1893-05-18

³⁴⁸⁹ Die Presse, Juni 1894-06-20

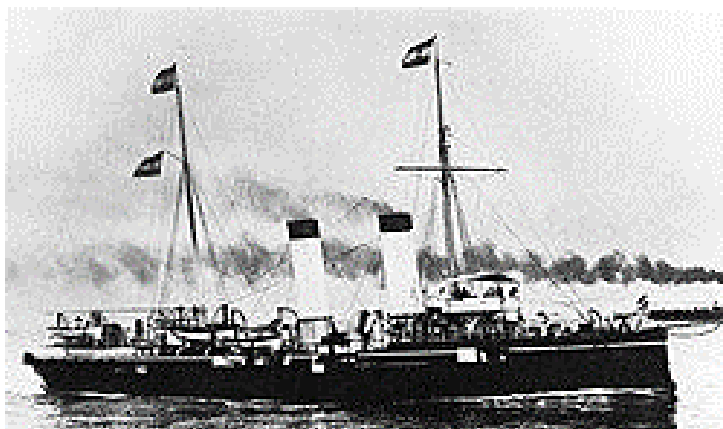
³⁴⁹⁰ Die Presse, Januar 1895-01-12

³⁴⁹¹ Die Presse, Juli 1895-07-04

³⁴⁹² Die Presse, August 1895-08-23

³⁴⁹³ Magyar Hírlap, 7. évfolyam, 1897-03-26 / 85. szám

³⁴⁹⁴ Magyar Hírlap, 7. évfolyam, 1897-04-09 / 99. szám

3495

„A 10. számú rendelet értelmében felszerelik a «Leopard» torpedó cirkáló hajót, mely nagyságra nézve harmadik helyen áll másodrendű torpedóhajóink között. 1530 tonna nagyságú, 3500 indikált lóerővel, 2 közepes és 10 gyorstüzelő ágyúval.”³⁴⁹⁶ Kréta vizeit Teodo érintésével érte el.³⁴⁹⁷

1897.05.08-23-án **Kissamo**-ban volt.

Kanea, 1897.05.14. „A kiszamoszi öböl partján álló felkelők rálöttek a Leopard nevű osztrák-magyar cirkáló torpedó-hajóra. A Leopard ágyúlovésszel elkergette a felkelőket.”³⁴⁹⁸

„A Leopard nevű osztrák-magyar torpedóhajó parancsnoka, Bell’ Adami fregátkapitány, felszólította a fölkelőket, hogy nyugodtan viselkedjenek: a fölkelők engedelmeskedtek a fölhívásnak, s a fregátkapitány erre osztrák-magyar bárkákon élelmiszert szállított a kiszamoszi erősségbe.”,³⁴⁹⁹

1897.05.23-24-én a **Suda öböl** következett.

1897.05.25-1897.09.15-ig **Szaloniki** (Thesszaloniki) kikötőjében állomásozott.

Szaloniki, 1897.05.25. (Saját tudósítónktól.) A Leopard nevű osztrák-magyar torpedóhajó hosszabb tartózkodásra **Szalonikibe** érkezett.³⁵⁰⁰ A hajón szentmisét tartottak 1897.06.13-án vasárnap. A szertartás után a vendégeknek a kapitány üdítőt szolgáltatott fel.³⁵⁰¹ Az SMS Leopard a térségbe küldött hadihajók zászlóshajója.³⁵⁰²

„A Szalonéiban állomásozó hadihajók, mint levelezőnk írja, e hónap 13-án, vasárnap, nemzetközi regattát rendeztek, amelyben részt vett: a Bugeaudt francia cirkáló hajó, az Etna olasz cirkáló, a Leopard osztrák-magyar cirkáló és Zeehond holland goette és a Sureja kerek avizó-gőzös. A regatta-bizottság tiszteletbeli elnöke a Leopard parancsnoka volt és a bizottságban **Bissingen gróf első sorhajóhadnagy** és **Purschka lovag sorhajózászlós** képviselte az osztrák-magyar tengerészeket. **Dell (Bell) Adami Géza** – a Leopard parancsnoka-, akinek eszméje volt e regatta, Szaloniki és az osztrák-magyar kolónia intelligenciáját meghívta vendégekül a Leopardra, s gondoskodott róla, hogy a hajó méltóan fogadja a fényes társaságot. Előtte való nap, szombaton óriási sürgés-forgás volt a hajón, a dolgozó, díszítő tengerészekről alig lehetett járni. A gőzcsónak és a hajó többi csónakjai állandó összeköttetést tartottak a szárazfölddel s alig győzték szállítani a sok díszletet. Az idő szombaton borult volt és az eső folyton esett. Vasárnap azonban, a regatta napján, elállott az eső s így remélni lehetett, hogy a verseny mégis sikerülni fog. A tisztikar és a legénység díszben öltözött várta a vendégsereg megérkezését. A Leopard

³⁴⁹⁵ [https://en.wikipedia.org/wiki/SMS_Leopard_\(1885\)](https://en.wikipedia.org/wiki/SMS_Leopard_(1885))

³⁴⁹⁶ Magyar Hírlap, 7. évfolyam, 1897-04-16 / 106. szám

³⁴⁹⁷ Budapesti Hírlap, 17. évfolyam, 1897-05-21 / 141. szám

³⁴⁹⁸ Pesti Hírlap, 19. évfolyam, 1897-05-15 / 134. szám

³⁴⁹⁹ Budapesti Hírlap, 17. évfolyam, 1897-05-22 / 142. szám

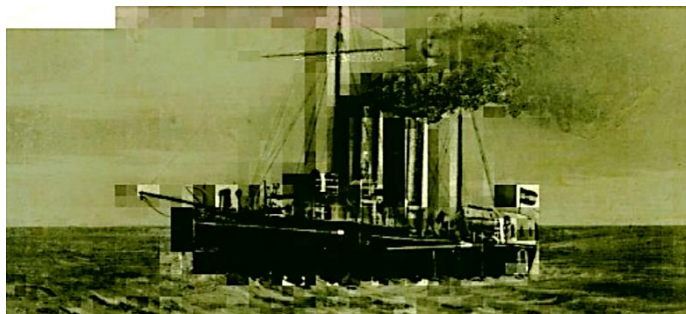
³⁵⁰⁰ Pesti Hírlap, 19. évfolyam, 1897-05-26 / 145. szám

Neue Freie Presse, Mai 1897-05-26

³⁵⁰¹ Pester Lloyd, Juni Jahrgang 44, 1897-06-13 / nr. 142

³⁵⁰² Pester Lloyd, Juni Jahrgang 44, 1897-06-13 / nr. 142

tiszti fedélzete tündérberté volt varázsolva. Déli növényekből alkotott lúgosok csöndes pihenőhelyül kínáltak ; itt virágsopozatok, ott egy csobogó szökőkút, a hajó orrán a király arcképe egy az európai nemzetek hadi lobogóiból festőiesen alkotott zászlódísz közepette, másutt virágfüzerekkel díszített fegyversopozat, mellette búvárfelszerelés ragyogó darabjaival egy felvirágzott mitrailleuse békés társaságában. A fedélzet drága szőnyegekkel volt borítva s tarka jelzőzászlókból alkotott sátor óvta a vendégeket a nap melegétől. Az idő közel járt már a nyolchoz, a mikor kezdődnie kellett a misének, a mely a regattát megelőzte s a mikor a vendégek gyülekezni kezdtek. A Leopárd gőzcsónakja és az idegen csónakok egész raja szállította a vendégeket a fedélzetre. A vendégek egy része az isteni tisztelet megkezdése előtt érkezett s végighallgatta, a főcsoport azonban kilenc óra tájban kezdett gyülekezni. A hajó följáróján a parancsnok maga fogadta a vendégeket, mindegyiket üdvözölve, s mindegyikkel beszélgetésbe eredve, igazi magyar vendégszeretettel. A hölgyek pazar öltözeteinek sokaságát a tengerész-tiszti egyenruhák impozáns egyszerűsége, komoly papi öltözetek, s a török egyenruhák ragyogása tarkította. A regatta lady patronesszeit a parancsnok gyönyörű bokréttákkal, a többi hölgyeket is ízléses mellszobrokkal lepte meg. A regatta kilenc órakor kezdődött a parancsnoki csónakoknak, gíggeknek versenyével. E versenyt a franciák nyerték meg nagy erőfeszítéssel, míg a Leopárd gíggje másodiknak érkezett. A második alatt a nehéz csónakok versenye. E versenyt a Leopárd nyerte meg, bár közvetlenül a francia csónak mögött csak másodiknak jutott be, mert a francia vetélytárs, mint azt a bizottság a verseny alatt konstataálta is, a fordulónál szabálytalanságot követett el s így jogtalanul nyert kis előnyt a vezető osztrák-magyar csónak ellen. A harmadik startnál az olaszok vitték el az elsőséget, de a Leopárdnak sikerült a második helyre bejutni. A versenyben résztvevő holland és török tag teljes vereséget szenvedett. A versenyről jövő s nyertes csónakokat a Leopárdnál a vendégsereg tapsvihara s a legénység hármass hurrája fogadta. A verseny után a főlzolgaló matrözok konyakot, pezsgőt, bort, süteményt, hideg ételeket, frissítőket hordtak szét a vendégek között, végül a lelkes társaság a parancsnok gyönyörűen földiszított ebédlőjébe vonult dejeuner-re. Közben a parancsnok az összehívott legénységhez lelkes beszédet intézett, megdicsérte őket derék maguk tartásáért, egész reggelig szabadságot adott s a nyert jutalomdíjakon kívül tekintélyes összeget osztott ki a regatta-evezősök között. Déli tizenkettőkor oszlott szét a vendégsereg a legjobb kedvvel. Délután egy csónaksereg partra szállította a győzedelmes matrözokat, hogy fáradozásuk után kimulathassák magukat.³⁵⁰³

A hajó parancsnoka igyekezett jó kapcsolatokat kiépíteni a helyi görög hajósokkal.³⁵⁰⁵

1897.09.15-19-én **Volos**-ba érkezett.

1897.09.20-25-én **Szmirnában** kötött ki.³⁵⁰⁶

1897.09.26-27-én ismét a **krétai Suda öböl** vizein járt.

1897.09.27-1897.11.01-ig **Kissamo** következett.

1897.11.02-án a **Suda öbölben** Rethymno-nál az elsodródott 280 tonnás görög Taxiarchis brigg lehorgonyzásában segédkezett.

1897.11.02-04-én **Canea**-ban volt.

1897.11.06-25-én **Mersine** (Mersina) vizein volt.

³⁵⁰³ Budapesti Hírlap, 17. évfolyam, 1897-06-18 / 168. szám

³⁵⁰⁴ <https://docplayer.hu/40612906-Small-protected-torpedo-cruisers-sms-panther.html>

³⁵⁰⁵ Pester Lloyd, Juni Jahrgang 44, 1897-06-20 / nr. 148

³⁵⁰⁶ Deutsches Volksblatt, September 1897-09-22

„A Leopard nevű cirkáló páncélos hajó, amely Kandia előtt horgonyoz, táviratilag azt a parancsot kapta, hogy a kisázsiai parton levő Merrinába (Mersina Törökország) menjen és az odavaló osztrák-magyar konzul rendelkezésére bocsássa magát. A török helyi hatóságok ugyanis az utóbbi időben az osztrák-magyar alattvalókon, különösen a Lloyd-ügynökökön jogsértést követtek el. A Leopárdnak az lesz a feladata, hogy a török hatóságok túlkapásait szükség esetén megakadályozza.”³⁵⁰⁷

A konstantinápolyi osztrák-magyar követség és a fényes porta közt észlelhető elhidegülésről mesélnek a lapok. Amit összeköttetésbe hoznak királyunk ő felsége „Leopard” nevű torpedóhajójának **Mersina elé való rendeltetésével.**³⁵⁰⁸

„A Fremdenblatt, mely tudvalevőleg a külügyminisztérium félhivatalosa, jelenti Konstantinápolyból. Itteni politikai körökben arról beszélnek, hogy az osztrák-magyar követségen feltűnő elkedvetlenedés uralkodik, amelyet azzal hoznak összefüggésbe, hogy a mersinai helyi hatóságoknak egy osztrák-magyar alattvalóval szemben tanúsított helytelen és szerződésellenes magatartása miatt a Leopard osztrák-magyar torpedó-cirkáló elindult Mersinába. A lap a tényállásról következőképpen értesül: A mersinai helyi hatóságok Brazzamoli osztrák-magyar Lloyd-ügynököt arra a pusztán gyanúra, hogy politikai üzemekben vett részt kiutasították. A porta még a reklamáció előtt sajnálkozását fejezte ki a nagykövetségnek és közbelépését helyezte kilátásba. Brazzamolit mindazonáltal kényszerítették, hogy Alexandriába hajózzék, midőn pedig a porta engedelmével visszatért, Mersinába érkezésekor a hatóság emberei az osztrák-magyar lobogó és a konzulátusi védelem figyelmen kívül hagyásával letartóztatták. A hatóság emberei ez alkalommal kijelentették, hogy az alkotmány parancsára járnak el. Az osztrák-magyar nagykövetség erőlesen tiltakozott és azt kívánta, hogy a nagykövetség képviselőjének bevonásával vizsgálatot indítsanak, míg a porta hajlandónak nyilatkozott megfelelő elégtételre. Úgy látszik azonban, hogy ígéretének teljesítését halogatja, miért is a nagykövetség részéről az elégtétel iránt való követelések határozott érvényesítése vált szükségessé a legmagasabb helyről jövő intencziókkal szemben is tanúsított passzív ellenállás leküzdése végett. A «Leopard» torpedó-cirkálót első sorban a mersinai konzul és a keresztények védelmére küldték oda.”³⁵⁰⁹

„Külügyi hivatalunk a legerélyesebben követeli a teljes elégtételt ezért a sérelmes esetért, mégpedig az adanai helytartó és a merzina-mateszarif elbocsátását, továbbá tisztelgést üdvölvésekkel a meszinai kikötőben lobogónk előtt. A Calice br. által átnyújtott jegyzék holnap (1897.11.19-én) déli 12 órát tűzte ki határidőül a követelések teljesítésére, ami ha be nem következne, nagykövetségünk elhagyja Konstantinápolyt, és a meszinai kikötőben horgonyzó Wien páncélos-kazematta hajó. Franz Joseph torpedós koszcirkáló és Leopard torpedós cirkáló összelövik Merzinát.”³⁵¹⁰ „Dell’ Adami Géza, ágyúit a városra szegeztette. A váli és mutesariff letéttetett, valamennyi hatóság és egy török század a konzulátus előtt felvont lobogó előtt tisztelgett, az új váli bocsánatot kérve.”³⁵¹¹ „Részünkről hadihajó oly régóta nem mutatkozott már a kisázsiai partokon, hogy a váli azt hitte, büntetlenül paczkázhatik a monarchia egyik alattvalójával.”³⁵¹²

„Merzina, november 25. Az osztrák-magyar lobogó előtt ma délben történt meg a tisztelgés a megállapított szertartás szerint. A katonai és polgári hatóságok fejei a konzulátus épülete előtt teljes díszben jelentek meg. Egy nyolczvan főből álló század, egy őrnagy parancsnoksága alatt foglalt állást az épület előtt. Tizenkét óra előtt a konzulátus épületében egybegyűltek a kikötőbe mentek s ott voltak a lobogó ünnepies, lassú felvonásán. A század tisztelgett, ünnepi csöndben az összes jelenlevők szintén szalutáltak. A két hajó, a Leopard és Satellis parancsnokai s két-két tisztje is jelen volt. A szertartás befejezte után az osztrák-magyar kolónia küldöttei a konzulátusba jöttek s kérték, hogy az osztrák és magyar alattvalóknak nyújtott hathatós oltalomért való köszönetüket juttassák a trón számolya elé. A mohamedán lakosság teljesen nyugodt maradt.”³⁵¹³

³⁵⁰⁷ Pesti Napló, 48. évfolyam, 1897-11-07 / 309. szám

³⁵⁰⁸ Pesti Hírlap, 19. évfolyam, 1897-11-12 / 313. szám

³⁵⁰⁹ Magyar Hírlap, 7. évfolyam, 1897-11-12 / 314. szám

³⁵¹⁰ Magyar Ujság, 6. évfolyam, 1897-11-18 / 319. szám

³⁵¹¹ Magyar Nemzet, 18. évfolyam, 1899-10-26 / 296. szám

³⁵¹² Vasárnapi Ujság –1900-02-11 / 6. szám / Egy orosz gróf följegyzései a bécsi főúri életről 85. oldal / Tárcazacikkek; napi érdekü közlemények

³⁵¹³ Magyar Hírlap, 7. évfolyam, 1897-11-26 / 328. szám

1897.11.27-én a „Leopard” és a „Satellit” osztrák-magyar hajók elhagyták Merzina (Mersina) kikötőjét.³⁵¹⁴

1897.11.28-1898.01.12-én a **Suda öbölben** volt.

Tisztek:

Geza Dell'Adami fregattkapitány
Theodor Kunwald von Kunenhort fregattkapitány
Johann Padevit fregattkapitány
Otto Ritter Regner von Bleyleben hadnagy
Max Graf Bissingen von Nippenburg hadnagy
Julius Dennig hadnagy
Nikloaus Ritter von Rodakowski sorhajóhadnagy
Alexander Hansa hadnagy
Karl Schreiber hadnagy³⁵¹⁵

1898.

1898.01.19-1898.02.05-ig a **Suda öbölben** volt.

1898.02.06-16-ig **Szmirnába** hajózott.³⁵¹⁶

1898.02.17-28-ig a **Suda öbölbe** ment vissza.³⁵¹⁷

1898 elején a Leopard Polában dokkban volt, majd a krétai vizekre hajózott.³⁵¹⁸

1898.03.03-23-án **Polában** volt. 1898.03.23-án a Fasana csatornában járt, majd 1898.03.23-28 között ismét Polában volt. Itt a hajót rövid ideig javították.³⁵¹⁹

1898.03.20-i hír: „Kréta előtt csupán a Franz Josef I. cirkáló hajó és a Leopard torpedó hajó marad.”³⁵²⁰
Ezt úgy kell értelmezni, hogy ezek fognak oda hajózni, mivel a cikk írásakor a Leopard Polában volt.

1898.03.31-1898.04.01-én a **krétai Suda öbölbe** érkezett.

1898.04.01-02-án **Kissamo**, 1898.04.02-12-én a **Suda öböl**, 1898.04.12-19-én **Szaloniki** következett.

1898.04.20-24-én **Pireus** kikötőjébe futott be.³⁵²¹

1898.04.25-27-én Milo (**Milosz szigete** az Égei-tengeren) kikötőjét kereste fel.

1898.04.27-1898.09.07-ig a **Suda öbölben** volt.³⁵²²

1898.09.07-22-én **Candia**-ban volt. Candiában a lázadók felgyújtották a német konzulátust és a muzulmán lakosok rohammal bevették a városkaput. A Leopard 07-én reggel 8 órákor érkezett meg, és kimenekítette az osztrák-magyar konzult és a konzulátus dolgozóit.³⁵²³

Kánae (Chania Kréta szigete), 1898.09.22. Minthogy a többi nagyhatalmak csapatai és hajói visszatértek Szudába (Souda Kréta szigete), ma délután a Leopard osztrák-magyar torpedóhajó is oda érkezik az osztrák-magyar konzullal és családjával. Kandiában tegnap ezernél több török adta át fegyverét.³⁵²⁴

„Harcz a tengerben. A Leopard torpedózcirkáló legénységének igen érdekes küzdelme volt a kandiai (Kréta) kikötőben. Egy körülbelül másfél méter hosszú óriási teknősbékát megtámadott egy fiatal, három méter hosszú czethal (cápa³⁵²⁵). A küzdelem mintegy félóra hosszáig tartott s közvetlenül a hajó közelében folyt le. A czethal alulról nyílegyenesen jött fölfelé s az utolsó pillanatban megfordulva, a

³⁵¹⁴ Das Vaterland, November 1897-11-27

³⁵¹⁵ <https://www.austro-hungarian-army.co.uk/oobcreta.htm>

³⁵¹⁶ Deutsches Volksblatt, Februar 1898-02-08

³⁵¹⁷ Deutsches Volksblatt, Februar 1898-02-19

³⁵¹⁸ Grazer Volksblatt, März 1898-03-18

³⁵¹⁹ Vorarlberger Landes-Zeitung, März 1898-03-21

³⁵²⁰ Budapesti Hírlap, 18. évfolyam, 1898-03-20 / 79. szám

³⁵²¹ Deutsches Volksblatt, April 1898-04-19

³⁵²² Deutsches Volksblatt, April 1898-04-28

³⁵²³ Salzkammergut-Zeitung, 1898-09-11

³⁵²⁴ Budapesti Napló, 3. évfolyam, 1898-09-23 / 262. szám

³⁵²⁵ Innsbrucker Nachrichten, Oktober 1898-10-13

teknősbékát lábán vagy fején megharapta; minden ilyen támadás után a teknősbéka a fejét merőlegesen kiemelte a vízből, mintha segítséget keresne. Végre egy súlyos sebbel, követve a czethal által, lemerült. Ha kedvező idő járt volna, akkor a két ritka példányt a hajó legénysége zsákmányul ejthette volna.”³⁵²⁶

1898.09.08-1898.11.02-án a **Suda öbölben** volt.

„A krétai háború címén is szerepel a költségvetésben egy 160,940 forintnyi kiadási tétel Megokolásában a többi közt azt olvassuk, hogy a Leopard hadihajó cirkálás tett a levantei vizek déli részében, hogy ott meglobogtassa a cs. és kir. zászlót.”³⁵²⁷

1898.11.03-07-én **Pireus**-ban volt.

1898.11.08-09-én **Syra** (Szirosz) következett.

1898.11.11-én felkereste **Tinos**-t (Tínosz).

1898.11.12-18-án **Szmirnába** érkezett.³⁵²⁸

1898.11.22-én **Kios**-nál (Chios Görögország Számosz és Lesbosz szigete között) állt meg.

1898.11.23-24-én **Samos** (Számos) következett. Érintette **Cesme**-t, Izmir térségében.³⁵²⁹

1898.11.24-25-én **Amorgos**-t (Amorgosz) kereste fel.

1898.11.15-26-án **Szantorini** szigeténél járt.³⁵³⁰

1898.11.26-1899.01.21-én a **Suda öbölben** volt. 1898.12.02-án a hajó fedélzetén tedeum volt, majd átadták a kitüntetésekét.³⁵³¹

Kánea, 1898.12.31. „Kurzvald von Kunenhorz fregatta-kapitány, a Leopard osztrák-magyar torpedóhajó parancsnoka, ma a hajótörzs öt tisztjével kihallgatáson volt György herczegnél.”³⁵³²

„Az 1885 és 1887-iki évekből származó czirkálók, Leopard, Panther és Tigris még figyelemre méltók ugyan, de már kissé régiek.”³⁵³³

1899.

1899.01.22-28-án **Pireus**-ban volt.

1899.01.29-én **Poros**-ban (Pórosz Pireusz közelében) kötött ki.

1899.02.01-én érintette **Zea**-t és **Volos**-t (**Zea kikötő** Pireusz közelében, Vólosz).

1899.02.01-03-án és 1899.02.05-10-én **Szalonikiben** volt. Közvben felkereste **Szmirnát**.

1899.02.24-1899.03.01-ig a **Suda öbölben** volt.

1899.03.03-án **Teodo**-ba érkezett-

1899.03.09-én délután Ferenc Ferdinánd főherceg szemlét tartott a Krétából visszatért „Leopard” torpedóhajón.³⁵³⁴

1899.03.31-én **Polába** érkezett.

1899.04.02-án feltehetőleg Cattaróban volt.³⁵³⁵

1899.09.23-án a kiképzőszázadban hajózva, összeütközött az SMS Wien-el.

1900.

Fiuméből telegrafálja tudósítónk. Az osztrák-magyar téli hajóraj, mely a Monarch, Wien, Leopard és Budapest páncélosokból, továbbá több torpedóhajóból áll, Montecuccoli ellentengernagy vezetésével Lussinpiccoloból (Mali Losinj – Losinj sziget Horvátország) holnap 1900.04.04-én ideérkezik. A

³⁵²⁶ Magyarország, 5. évfolyam, 1898-10-12 / 283. szám

³⁵²⁷ Pestí Napló, 50. évfolyam, 1899-12-03 / 335. szám

³⁵²⁸ Deutsches Volksblatt, November 1898-11-08

³⁵²⁹ Deutsches Volksblatt, November 1898-11-24

³⁵³⁰ Neues Wiener Journal, November 1898-11-28

³⁵³¹ Pester Lloyd, Dezember Jahrgang 45, 1898-12-03 / nr. 291

³⁵³² Magyar Ujság, 8. évfolyam, 1899-01-01 / 1. szám

³⁵³³ Magyarország, 5. évfolyam, 1898-05-09 / 128. szám

³⁵³⁴ Alkotmány, 4. évfolyam, 1899-03-09 / 59. szám

³⁵³⁵ Pester Lloyd, April Jahrgang 46, 1899-04-02 / nr. 82

hajóraj tiszteletére gróf Szapáry László kormányzó díszebédet fog adni.³⁵³⁶ A Leopard, parancsnoka Dennig Henrik fregattkapitány.³⁵³⁷

Oldal torpedó raktárjaiból kadét körleteket alakítottak ki, míg a korábbi körletet kórházzszobává alakították át.

1900.05.27-én Freiherr von Beck vezérőrnagyot szállította a fedélzetén Polába.³⁵³⁸

1900.06.10-én Pola vizein gyakorlaton volt. „A második divisio zászlóshajója „Leopard“ Helenani Sachs Móricz ellentengernaggyal a II. szakasz parancsnokával. Ezt követik: Tiger, Panther, Satelit, Blitz és Planet torpedó-jágerek.”³⁵³⁹

1900.07.25-én Fiumében volt a Tiger, a Panther és a Leopard.³⁵⁴⁰ Parancsnoka Heinrich Dennig fregattkapitány.³⁵⁴¹

Illetékes forrásból eredő jelentések szerint a monarchia néhány nap múlva új erődítést küld Kínába és pedig a Panther és a Leopard torpedóhajókat.³⁵⁴²

1900.08.10-én a sajtó még bizonytalan abban, hogy a hajó elindult e már küldetésére.³⁵⁴³

1900.09.09-én még Triesztben volt az SMS Habsburg vízrebocsátási ünnepségén.³⁵⁴⁴

1900.09.10-én „Pólóból jelentik, hogy a keletázsiai vizekre rendelt Donau korvett, mely jelenleg Délamerikában jár és a Leopard torpedó-cirkálóját, mely a Csendesóceánra van kiküldve, csak a jövő évben fog Kínába érkezni. A Wiener Abendpost értesülése szerint a Leopard torpedócirkáló ma felszerelt torpedónaszádokkal Triesztből Pólába indult, október 1-én megkezdí déli tengeri utazását és magával viszi az Albatrosz expedíciójából elesettek emléksobrát is, melyet Guadalkanar-sziget partján fognak felállítani. Innét a Leopard keletázsiba megy, ahol a hajórajparancsnok rendelkezése alá bocsátja magát.”³⁵⁴⁵ A hajó ekkor még hazai vizeken volt valójában. Valójában csak októberben indult a távolkeletre.

Fiuméből jelentik: Az osztrák-magyar nyári flotta 1900.08.15-én érkezik Fiuméba. Horgonyt fognak vetni: a Kaiser Karl VT., a Tegetthoff, Tiger, Panther, Leopard, Planet, Satellit és Blitz hadigözösök és 15 első osztályú torpedóhajó.³⁵⁴⁶

„Haditengerészetünk Leopard nevű torpedózúzója, mely a nyári flottával együtt a múlt hetekben a fiumei kikötőben is megfordult, október 1-én Kínába indul Parancsnoka Müller Ferdinánd fregattkapitány lesz. A tisztek közt van két fiumei származású magyar.”³⁵⁴⁷

1900.09.26-án „A Wiener Abendpost jelenti: Pólóból Írják: A Leopard hadihajót, melyet itt a Kelet-Ázsiába való elutazásra fölszerelnek, hír szerint egyúttal abba a helyzetbe hozzák, hogy a kelet-ázsiai hajóraj törzskarában és legénységében támadt hézagokat kitöltse. A cirkáló, mihelyt Quadalcanalban elvégezte kegyeletes misszióját, Kelet-Ázsiába megy és a hajórajparancsnokság rendelkezésére bocsátja

³⁵³⁶ Pesti Napló, 51. évfolyam, 1900-04-03 / 92. szám

³⁵³⁷ Magyar Szó, 1. évfolyam, 1900-04-04 / 55. szám

³⁵³⁸ Neuigkeits-Welt-Blatt, Mai 1900-05-26

³⁵³⁹ Szabadság, 27. évfolyam, 1900-06-14 / 135. szám

³⁵⁴⁰ Alkotmány, 5. évfolyam, 1900-07-26 / 176. szám

³⁵⁴¹ Grazer Tagblatt, Juli 1900-07-11

³⁵⁴² Magyarország, 7. évfolyam, 1900-08-09 / 217. szám

³⁵⁴³ Pesti Napló, 51. évfolyam, 1900-08-10 / 218. szám

³⁵⁴⁴ Neues Wiener Journal, August 1900-08-25

³⁵⁴⁵ Pesti Napló, 51. évfolyam, 1900-09-11 / 249. szám

³⁵⁴⁶ Budapesti Hírlap, 20. évfolyam, 1900-08-10 / 218. szám

³⁵⁴⁷ Magyar Polgár, 23. évfolyam, 1900-08-29 / 197. szám

magát. Ugyanezt teszi a Donau hadihajó is, ha gyakorló útjában Kelet-Ázsiába érkezik, ami ugyancsak néhány hónap múlva történik meg, úgy hogy ez a hajó valószínűleg később³⁵⁴⁸

A hajó útjáról a sajtóban megjelent érkezési és indulási adatok, és az egyéb források között indulási és érkezési eltérések vannak az adott helyszíneken. Korábban az egyéb forrás és a sajtó adatai átfedtek egymást. Az eltérés okát abban sem lehet keresni, hogy a magyar cikkek Gergely, míg esetleg a másik forrás a Juliánusz naptár szerint számolja az időt és a szerző ezt nem vette figyelembe, mivel nem egyenletes az időbeli eltérés. Az egyéb forrás adatát, ahol eltérés van, dőlt betűvel adom meg.³⁵⁴⁹ Az egyéb forrás adatait azért tartottam meg, mert olyan kikötőket is jelöl, amikre sajtó forrás nincsen, de logikus, hogy azokat a hajó felkereshette.

1900.10.01. – 1901.10.01-között egy hosszabb kiküldetésen vett részt.

1900.10.01-én hagyta el Polát.³⁵⁵⁰

(Az útja során bejárta Kelet-Ázsiát, Ausztráliát, Polinéziát és a Guadelcanal sziget vizeit.)

A hajó a **Jón-szigetek** érintésével hajózott Suez felé. A teljes út körülbelül 370 napot vesz majd igénybe, ebből 140 nap a tengeren és 230 nap pedig a kikötőben van tervezve. A cikk közli a tervezett időbeosztást is. Legénysége a kapitányon kívül 4 tiszt, 6 kadét, 1 fogorvos, 2 adminisztratív személy és tengerészek, összesen 180 fő.³⁵⁵¹

1900.10.03-án járt **Korfun**.

1900.10.05-én megy tovább **Argostoli-ba.**³⁵⁵²

1900.10.06-án **Cephalonia**-ba érkezett, ahol egy napig volt.³⁵⁵³

1900.10.08-án távirati jelentés szerint a Leopard hadihajó ötnapi tartózkodásra Suda öbölbe érkezett. A hajón minden jól van.³⁵⁵⁴

1900.10.14-én öt napra **Mierandrien**-be (Merandria Egyiptom) érkezett.³⁵⁵⁵

1900.10.21-én **Port Said**-ba érkezett.³⁵⁵⁶ Itt két napig volt.³⁵⁵⁷

1900.10.24-én érkezett **Suez**-be.³⁵⁵⁸

1900.10.31-én a Leopard hadihajó **Adenbe** érkezett és holnapután utazik tovább. A hajón minden jól van.³⁵⁵⁹ A hajó egy tengerésze belefulladt a Vörös-tengerbe. Más forrás szerint a cápák falták fel.³⁵⁶⁰

Egy tengerész írta az SMS Leopard fedélzetéről. Az út a Vörös-tengeri utazást írja le Suez-től Aden-ig. Adenbe 1900.10.31-én futott be a szerző szerint. Sokat kell szenvednünk a dagálytól. A hőmérő reggel 26-28 Celsius fokot mutat, a déli órákban pedig 45°-ra emelkedik. 1900.10.27-én volt éjszakai őrésben, amikor volt módjában kicsit hűsölni. Ez után csak meleg tengervízzel tudott mosakodni, majd elindult lefeküdni. Levetkőzött hálóingre, de a melegtől nem tudott aludni, így megírta a naplóját. Miközben a naplót írta, érezte, hogy a hajó megáll és teljes sebességgel hátrafelé indult. A fedélzetről nagy rohanás hangjai hallatszottak. Az ajtóhoz ugrott, kinyitotta és hallotta a parancsot: „Break boat number 3”. Arra gondolt, hogy egy kivilágítatlan halászhajóval ütköztek össze. Fel akart öltözni, de nem tette, mert az ajtóban meglátott egy tisztet, szintén hálóingben, aki ment a szolgálati helyére. Hamar felért a fedélzetre. Ekkor a parancsnok felkiáltott: „Vesd ki a 2-es számú csónakot, tegyél be egy kadétot!” Pusztá megszokásból előre szaladtam, megismételtem a parancsot, beugrottam a csónakba, és minden további nélkül beleengedtem a vízbe. Csak akkor jöttem rá, hogy nem egyenruhában, hanem hálóingben vagyok. Nem lehetett rajta segíteni. "Lököd le! Szíjak tiszták! Az övek simák! Előre!" Azonnal tudtam, hogy minden izgalom egy férfi miatt volt, aki a vízbe esett. Világító bóját látott. Egyáltalán nem fúj a szél, délkelet felől enyhe hullámozás jött. A csillagok rendkívül csodálatos

³⁵⁴⁸ Budapesti Hírlap, 20. évfolyam, 1900-09-27 / 265. szám

³⁵⁴⁹ <https://docplayer.hu/40612906-Small-protected-torpedo-cruisers-sms-panther.html>

³⁵⁵⁰ <https://military.wikireading.ru/56087>

³⁵⁵¹ Pester Lloyd - Abendblatt, September Jahrgang 47, 1900-09-12 / nr. 207

³⁵⁵² Deutschösterreichische Tages-Zeitung, Oktober 1900-10-04

³⁵⁵³ Pester Lloyd - Abendblatt, Oktober Jahrgang 47, 1900-10-06 / nr. 228

³⁵⁵⁴ Pesti Napló, 51. évfolyam, 1900-10-09 / 277. szám

³⁵⁵⁵ Pester Lloyd, Oktober Jahrgang 47, 1900-10-14 / nr. 247

³⁵⁵⁶ Neue Freie Presse, Oktober 1900-10-21

³⁵⁵⁷ Grazer Tagblatt, Oktober 1900-10-21

³⁵⁵⁸ Deutschösterreichische Tages-Zeitung, Oktober 1900-10-25

³⁵⁵⁹ Alkotmány, 5. évfolyam, 1900-11-01 / 260. szám

³⁵⁶⁰ Das Vaterland, November 1900-11-15

Alkotmány, 5. évfolyam, 1900-11-20 / 276. szám

erejükben olyan fényesen, tisztán és békésen ragyogtak, mintha mi sem történt volna. A mi „Leopárdunk” is nyugodtan ringatózott a hosszú hullámokon. Így hát a bója felé vettük az irányt. Négy ember evezett, egy lámpát tartott az orrnál, egy altiszt nézett ki, én tartottam a kormányt. A bójának nyoma sem volt, pedig többször is körbejártuk a feltételezett helyét. Még 1 egész 1/2 órát evezünk ide-oda, hogy átkutassuk a környéket, de nem találtunk semmit. Láttam néhány meglehetősen jelentős méretű cápát. Ha valamelyik csak egy kicsit megüti a csónakot a farokúszójával, valószínűleg mindannyian elvesztünk volna. Később két cápát is elkaptak. A 3-as számú hajó is sikertelenül kutatott. Hajnali 2 óra körül ugrott a férfi a vízbe, és hajnali 1/2 4-kor visszahívtak a fedélzetre, és felhúztuk a csónakot. Gyorsan lerohantam a hálólhelyemre és felöltöztem. Még azelőtt, hogy megérkeztem volna, a fedélzeten hívták az összes embert. Az őrségen lévő kadétok kívül senki sem tudta, hogy a csónakban voltam, és amikor az egyik bajtársam egyenruháját vettem fel sietősen az egyenruhám helyett, ő az én egyenruhámot öltötte magára, majd rájött a hibára, és keresett engem de nem talált sehhol, odarohant az őrszolgálatához, és jelentette, hogy a vízbe estem. Sokáig, amíg a gépházakba kihelyezett őrkadét ismét megjelent a hídon, általában azt hitték, hogy balesetet szenvedtem. Amikor visszatértem, éljenzés fogadott, amit kezdetben nem tudtam megmagyarázni.

Mindkét darut gyorsan működésbe hozták, és a fedélzeten található összes lámpát meggyújtották, a hajó oldalára akasztották, és úgy állítottuk be, hogy az esetleg a balesetet szenvedett hajóhoz tudjon úszni a csónakunk. Az egész legénység a hátsó fedélzeten gyűlt össze. A személyzet egyenruhában, szablyával. A parancsnok felkiáltott: „Kalap! dobütés majd beszédet mondott, melynek végén arra kért, hogy imádkozzunk a sérült lelkének üdvéért. Az általános részlettséget ekkor kiadta a parancsot? „Térdelj le, hogy imádkozz!” – hangzott az „Imaóra”, és halkán megszólalt a hajó harangja. Tényleg nagyon ünnepi volta hangulat. A sötét éjszaka közepén az egész legénység térden állva imádkozik szerencsétlen bajtársáért. Egy festőnek ez rendkívül hálás kép lett volna. Nagyon kevesen mentek aludni, de annyira fáradt voltam, hogy gyorsan a függőágyamhoz mentem. Hamarosan azonban ismét riadoztattak, és 5:45-től 6:30-ig át kellett kutatnom a hajó teljes környékét egy csónakkal, ismét sikertelenül. Ekkor már jegyzőkönyvbe vették, hogy nem találtunk senkit a vízben. Később kiderült, hogy nem történt ütközés, viszont Croyac fűtő volt az, aki a tengerbe ugrott elkeseredettségében. Elhagyta a kazán előtti posztját, közölte az őrmesterrel, hogy mennie kell vizet venni, és elsietett. Az őrmester észrevette, hogy rég óta messze jár, és utána futott, de már késő volt. A fűtő egyenesen az orrhoz ment, átlendült a korláton egy ott alvó férfi felett, és beengedte magát a vízbe. Az utána rohanó altiszt és a felébredt matróz embert a vízben-t kiáltott! Az áldozatról azt mondták, hogy hosszú ideig mélabús volt, és néha öngyilkossági gondolatokkal fogalmazott. Valószínűleg a nagy hőfok (60° R.) ami a kazánházban van, volt az öngyilkosság oka.

Amikor jelentettem, hogy cápákat láttam, a kovács készített két erős vas horgászbotot, és két cápát valóban elkaptak. Az egyiknek a gyomrában egy nagyon finom, túvel hímzett Batisto zsebkendő volt, amelyre a „lásd” monogramot írták.³⁵⁶¹

1900.11.11-én **Colombo**-ban (Sri Lanka, Ceylon) volt. Innét 8 nap elteltével megy tovább Bataviába.³⁵⁶² A következő kikötő Batavia (**Jakarta Indonézia**).³⁵⁶³ 1900.11.27-én Batavia-ban volt.³⁵⁶⁴ Parancsnoka ekkor Müller von Elblein fregattkapitány.³⁵⁶⁵

A hajó postáját Melbourne-ba küldték.³⁵⁶⁶

1900.12.06/14-én a hajót a posta szerint Freementle-be (**Fremantle** Nyugat Ausztrália) várták.³⁵⁶⁷

A hajó ide 1900.12.11-én érkezett meg.³⁵⁶⁸

1900.12.22-én 4 napra **Adelaide**-ba (Ausztrália) érkezett.³⁵⁶⁹

³⁵⁶¹ Leitmeritzer Zeitung, Dezember 1900-12-01

³⁵⁶² Das Vaterland, November 1900-11-11

Magyarország, 7. évfolyam, 1900-11-18 / 303. szám

Neuigkeits-Welt-Blatt, November 1900-11-13

³⁵⁶³ Neue Freie Presse, November 1900-11-11

³⁵⁶⁴ Pester Lloyd, November Jahrgang 47, 1900-11-27 / nr. 284

³⁵⁶⁵ Das Vaterland, November 1900-11-24

³⁵⁶⁶ Neue Freie Presse, November 1900-11-28

³⁵⁶⁷ Magyar Szó, 1. évfolyam, 1900-11-09 / 241. szám

³⁵⁶⁸ Neue Freie Presse, Januar 1901-01-20

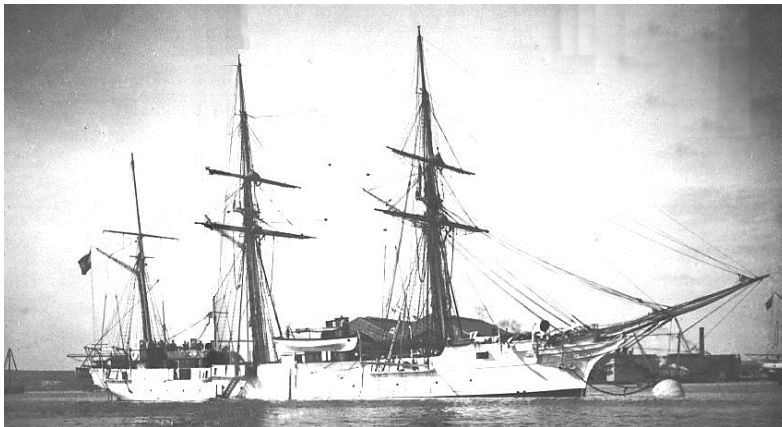
³⁵⁶⁹ Deutsche Tageszeitung, Dezember 1900-12-22

1900.12.30-én távirati jelentés szerint a Leopard hadihajó 17 napi tartózkodásra **Sidney**-be érkezett.³⁵⁷⁰

Az út jó részén a Csendes-óceánon volt. Felkereste Ausztráliát (1900.12.30. és 1901.01.17-között Sydneyben volt), polinéz és óceániai haditengerészeti kadéttal a fedélzetén.

A Salamon-szigeteki Teterén emlékkeresztet állítottak az **SMS Albatros ágyúaszád** halott tengerészeinek, akiket a helyi kanibálok öltek meg 1896-ban.

Az SMS Albatross útja eleinte a tervek szerint haladt, azonban nemsokára - pont mint egy horrorfilmben - a tengerészeknek az életükért kellett küzdeniük a Guadalcanal-i őserdőben. Az Albatross von Mauler kapitány parancsnoksága alatt 1895 végén indult Pólából, és pár hónap után érkezett Ausztráliába, ahonnan a készletek feltöltése után Guadalcanalhoz hajózott. Helyi kísérők által kísérve 1886.07.06-án felfedezőútra indult a szigeten. Itt egy másik törzs rájuk támadt. A hajó legénységéből 4 fő elesett, közöttük Heinrich Foullon von Norbeck báró természettudós, és 3 fő súlyosan megsérült.

*SMS Albatross ágyúaszád*³⁵⁷¹

Az áldozatok emlékére felállított emlékkereszt.

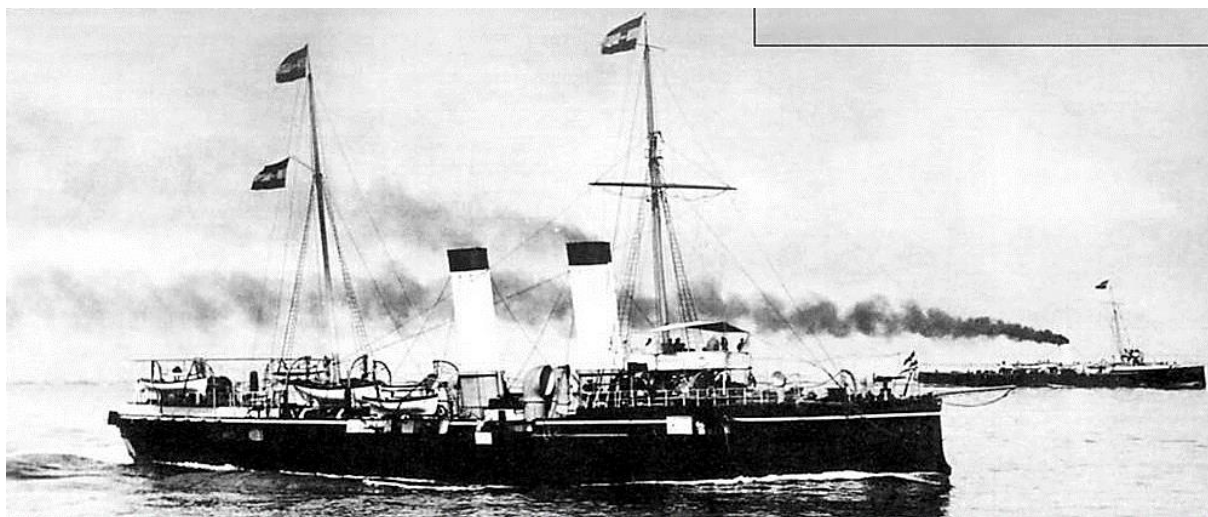
*Az emlékmű Mionsignore Bidal-nak a Fidzsi-szigetek és a Salamon-szigetek püspöke javaslatára készült. A költségeket a Tudományos Akadémia, a Haditengerészet és a berndorfi Arthur Krupp gyáros hozzájárulásaiból fedezték*³⁵⁷²

³⁵⁷⁰ Pesti Hírlap, 22. évfolyam, 1900-12-31 / 360. szám

³⁵⁷¹ https://napitortenelemforras.blog.hu/2016/09/05/kannibalok_foldjen_egyszeru_felfedezoutnak_indult

³⁵⁷² Deutschösterreichische Tages-Zeitung, September 1900-09-18

Az elesettek emlékére egy kőből faragott keresztet helyeztek el a szigeten, amelyet a Leopard hadihajón vittek oda. Minthogy pap nem volt a közelben, csupán katonailag avatták fel az emlékkövet és a hajó parancsnoka a következő beszédet tartotta: «Bajtársaink emlékére állítottuk föl ezt a keresztet, hogy hosszú idők során mindenkinek, akit erre visz az útja, fennen hirdesse elesett társaink hősiességét, akik itt éppen úgy, mint mindenütt máshol, mindenkor eleget tesznek annak a szent eskünek, amelyet a felségének, a legnagyobb hadúrunk fogadtak.» A kőkereszt olyan helyen van felállítva, hogy a tengerről is látható. Ezután a Leopard hajó elhagyta a Salamon-szigetet.³⁵⁷³

Az SMS Leopard 1900-ban. A háttérben az SMS Trabant torpedónaszád³⁵⁷⁴

1901.01.11-én a hajó postáját már Nagaszakiba küldték.³⁵⁷⁵

1901.01.20-án a Leopard hadihajó **Brisbane-ba** (Ausztrália) érkezett és onnan három nap múlva a **Salamon-szigetekre** megy.³⁵⁷⁶ A tengerészek még sokáig várhatják ezek szerint a postájukat.

1901.02.08-án a hajó postáját már **Jokohamába** (Japán) küldték.³⁵⁷⁷

1901.02.19-én a „Leopard” torpedóhajó reggel érkezett meg a Shurday (**Thursday**)-szigetre (Torreszoros), és holnap este folytatja útját Amboina (**Ambon** sziget Indonézia), Manila és Nagasaki felé.³⁵⁷⁸

1901.02.23-án a postát már Hongkong-ba (Kína) irányították.³⁵⁷⁹

1901.03.07-én befutott **Manila-ba**.³⁵⁸⁰

1901.03.16-án befutott **Nagasaki-ba**, ahol 8-10 napot szándékozott eltölteni.³⁵⁸¹

1901.03.25-én befutott **Kobe-ba**.³⁵⁸²

1901.03.31-én **Yokohama-ba** érkezett két hetes tartózkodásra.³⁵⁸³ A hajó ott töltötte a japánok nagy ünnepét a cseresznyevirágzást. A terv szerint innét Nagaszakiba megy tovább, majd Taku-ban (Kyushu szigetén Japánban) találkozik a Kelet-Ázsiai királyi flottával. Ott átveszi azokat a tengerészeket, akik hazatérhetnek hazai kikötőbe, illetve saját legénységéből egészíti ki a Kelet-Ázsiai kötelék hajóinak legénységét. Ezek után a hajó a tervek szerint hazai vizek felé indul.³⁵⁸⁴ 1901.04.22-én indult hazafelé.³⁵⁸⁵

³⁵⁷³ Magyarország, 8. évfolyam, 1901-05-01 / 103. szám

³⁵⁷⁴ <https://military.wikireading.ru/56087>

³⁵⁷⁵ Magyar Polgár, 24. évfolyam, 1901-01-11 / 9. szám

³⁵⁷⁶ Pesti Hírlap, 23. évfolyam, 1901-01-21 / 21. szám

³⁵⁷⁷ Hazánk, 8. évfolyam, 1901-02-08 / 34. szám

³⁵⁷⁸ Neue Freie Presse, Februar 1901-02-19

³⁵⁷⁹ Budapesti Hírlap, 21. évfolyam, 1901-02-23 / 54. szám

³⁵⁸⁰ Neue Freie Presse, März 1901-03-07

³⁵⁸¹ Grazer Volksblatt, März 1901-03-17

³⁵⁸² Neues Wiener Journal, März 1901-03-27

³⁵⁸³ Grazer Tagblatt, März 1901-03-31

³⁵⁸⁴ Neues Wiener Journal, April 1901-04-04

³⁵⁸⁵ Grazer Tagblatt, April 1901-04-22

1901.04.24-én **Dulan**-ba érkezett. Dulan egy kicsi, békés tengerparti város Taitung városától 20 km-re északra, Tajvan keleti partja mentén.³⁵⁸⁶

1901.04.28-án in **Mafiampo** (Massampo)-ba érkezett.³⁵⁸⁷ Talán Masalembu szigete Indonéziában.

Tovább utazott Kínába, hogy csatlakozzon a **Boxerlázadás** miatt küldött egységekhez.

A Boxerlázadás 1900.05.18-án tört ki a külföldiek és a kereszténység térnyerése ellen. A megmozdulást a kínai császár özvegye, az ország tényleges uralkodója is támogatta. Több mint 3000 keresztényt mészároltak le. A felkelők tönkretették a vasútvonalakat és távíróvonalakat, melynek oka az volt, hogy rengetegen az infrastrukturális modernizációt okolták a nyomorukért, mivel általuk nagyon sokan elveszítették a munkájukat. A lázadást Angol, Olasz, Német, Orosz, Francia, Japán, USA, és Ausztria-Magyarország katonái verték le. A lázadás hivatalosan 1901.09.07-én ért véget. **Ekkor kapott a Ausztria-Magyarország Csingtauban egy közel 30 000 főt számláló gyarmatrészt.**

Az SMS Leopard 1901. májusban Chemulpo-ban (Inchon, Incheon Dél-Korea) találkozott az SMS Kaiserin und Königin Maria Theresia, az SMS Kaiserin Elisabeth és az SMS Zenta cirkálókkal. Ekkor a legénység egy része leváltásra és cserére került. Ez szerintem téves adat, és a márciusi Yokohama-i esemény állhat a háttérben.

1901.05.14-én a Leopard hadihajó Cingtauba érkezett és holnapután este utazik tovább.³⁵⁸⁸

A **tsingtaui (Cingtau, Chefoo, Tsifu)** német támaszponton volt 1901.05.14. és 17. között. Más forrás szerint már 11-én ide érkezett.³⁵⁸⁹ Az út során a parancsnok Friedrich Ritter Müller von Elblein fregattkapitány.

1901.06.01-én **Ningbo**-ba (Kína) érkezett, ahol három napig marad.³⁵⁹⁰

1901.06.08-án háromnapos tartózkodásra **Pagoda Anchorage**-be érkezett.³⁵⁹¹

1901.06.12-én Pescador-ba (Penghu, **Pescadores-szigetek, Tajvan**-nál.) érkezett.³⁵⁹²

1901.06.15-én érkezett **Hong Kong**-ba, ahol három napig marad.³⁵⁹³

1901.06.24-1901-07.04-én Hong Kong-ban van más forrás szerint.

1901.07.06-22-én **Saigon**-ban volt.³⁵⁹⁴

1901.07.23-28-án Szingapúrban járt.³⁵⁹⁵ Ott járt a hajó, de bizonytalan az ott tartózkodás időpontja.

1901.07.24-én Malakka-ba (**Melaka** Malajzia) érkezett.³⁵⁹⁶

1901.07.27-én Penang-ba érkezett három napra.³⁵⁹⁷

1901.07.30-31-én Georgetown, Penang kikötőjét kereste fel.

1901.07.30-án a Leopárd hadihajó ma **Sabang**-ba (Indonézia) érkezett. A hajón minden rendben van.³⁵⁹⁸ (Más forrás szerint Sabang-ba a hajó pár nappal késéssel érkezett meg.)

1901.08.04-12-én érkezett Sabang-ba.

1901.08.15-23-án Madras-ba (India) érkezett.

1901.08.07-én érkezett **Madras**-ba, hát – nyolc napra.³⁵⁹⁹

1901.08.16-án hét-nyolc napra **Colombo**-ba érkezett.³⁶⁰⁰

³⁵⁸⁶ Neues Wiener Journal, April 1901-04-26

³⁵⁸⁷ Pester Lloyd, April Jahrgang 48, 1901-04-28 / nr. 102

³⁵⁸⁸ Pesti Hírlap, 23. évfolyam, 1901-05-15 / 132. szám

³⁵⁸⁹ Grazer Tagblatt, Mai 1901-05-12

³⁵⁹⁰ Neue Freie Presse, Juni 1901-06-01

³⁵⁹¹ Neue Freie Presse, Juni 1901-06-08

³⁵⁹² Neue Freie Presse, Juni 1901-06-12

³⁵⁹³ Neue Freie Presse, Juni 1901-06-16

³⁵⁹⁴ Neues Wiener Journal, Juni 1901-06-25

³⁵⁹⁵ Klagenfurter Zeitung, Juli 1901-07-10

³⁵⁹⁶ Neue Freie Presse, Juli 1901-07-24

Neues Wiener Journal, Juli 1901-07-24

Klagenfurter Zeitung, August 1901-08-01

³⁵⁹⁷ Neue Freie Presse, Juli 1901-07-27

³⁵⁹⁸ Pesti Hírlap, 23. évfolyam, 1901-07-31 / 209. szám

Neue Freie Presse, Juli 1901-07-31

³⁵⁹⁹ Agramer Zeitung, August 1901-08-07

³⁶⁰⁰ Pester Lloyd, August Jahrgang 48, 1901-08-16 / nr. 196

1901.08.30-1901.09.03-án Colombo-ban járt.

1901.08.31-én négy napra a **Seychelle**-szigetekhez érkezett.³⁶⁰¹

1901.09.09-11-én **Victoria, Mahe, Seychelles-szigetek Kelet-Afrika**.

1901.09.10-én három napra **Aden**-be érkezett.³⁶⁰²

1901.09.17-18-án érkezett Aden-be.

1901.09.19-21-én **Szuez**, Port Tewfik, avagy Szuez kikötője következett.

A sajtó szerint már 17/18-án Szuezen volt és 19-én akart tovább hajózni.³⁶⁰³

1901.09.20-án volt **Port Said**-ban.³⁶⁰⁴

1901.09.26-30-án Port Said-ban állt meg.

1901.09.21-én volt **Szuez**-ben.³⁶⁰⁵

1901.09.27-től hat napig **Gravosa**-ban volt.³⁶⁰⁶

1901.10.01-én befutott Gravosa (Ragusa)-ba.

1901.10.02-án kötöttek ki **Pólában** az Elisabeth, Zenta és Leopárd hadihajók, amelyek Kínából hazahozták az osztrák és magyar tengerészeket.... jelenti: A lakosság örömrivalgása közepette, ágyúörgés mellett érkezett ma vissza a kínai osztrák-magyar hajóraj, mely az Elisabeth, Zenta és Leopárd hadihajókból állott.”³⁶⁰⁷ Kínából hazahozott néhány katonát.³⁶⁰⁸

1901.10.04-én leszerelték.

1902.

Részvétel a század nyári augusztusi manővereiben.³⁶⁰⁹

„A gyakorlatokon a következő hadihajók vesznek részt: Monarch, Wien és Budapest tornyos páncélos hajók, a Franz Josef czirkálóhajó, a Tiger, Leopard, Panther torpedós czirkálók, a Satellit és Planet torpedóhajók és 16 torpedónaszád.”³⁶¹⁰ A gyakorlatok 1902.06.15-én kezdődtek.³⁶¹¹

„Zárából jelentik, hogy tegnapelőtt (1902.08.16-án) négy napi tartózkodásra odaérkezett egy három hajóosztályból álló hajóraj, melyben a következő hadihajók vannak: a Monarch, Wien, Budapest, Tiger, Panther, Leopárd, Ferenc József, Satellit és Magnet.”³⁶¹²

1902.09.01-03 között az Isztriai félsziget előtt hajózott partraszállási gyakorlat keretében.

Ebben az évben módosították a kéményeit.

Parancsnoka Karl Urbanitzky fregattkapitány.³⁶¹³

1903.

Parancsnoka Heinrich Burgstaller fregattkapitány.³⁶¹⁴

1903.05.04-i hír: A Fremdenblatt részletes adatokat tesz közzé a Szaloniki előtt horgonyzó osztrák-magyar hajórajról és konstatálja, hogy ez a flotta csak 700 embert képes partraszállítani. Minthogy ez

³⁶⁰¹ Neues Wiener Journal, September 1901-09-01

³⁶⁰² Neue Freie Presse, September 1901-09-10

³⁶⁰³ Neue Freie Presse, September 1901-09-19

Neues Wiener Journal, September 1901-09-19

³⁶⁰⁴ Neue Freie Presse, September 1901-09-20

³⁶⁰⁵ Neugigkeits-Welt-Blatt, September 1901-09-20

³⁶⁰⁶ Neue Freie Presse, September 1901-09-27

³⁶⁰⁷ Budapesti Hírlap, 21. évfolyam, 1901-10-02 / 271. szám

³⁶⁰⁸ Neugigkeits-Welt-Blatt, Oktober 1901-10-02

³⁶⁰⁹ Pesti Hírlap, 23. évfolyam, 1901-12-10 / 341. szám

Militär-Zeitung, Juli-Dezember 1902-09-14

Magyar Szó, 3. évfolyam, 1902-05-10 / 110. szám

Magyarország, 9. évfolyam, 1902-08-30 / 206. szám

³⁶¹⁰ Magyarország, 9. évfolyam, 1902-06-21 / 147. szám

³⁶¹¹ Neue Freie Presse, August 1902-08-25

³⁶¹² Budapesti Hírlap, 22. évfolyam, 1902-08-17 / 225. szám

³⁶¹³ Sport und Salon, Juli-Dezember 1902-09-06

³⁶¹⁴ Die Zeit, Mai 1903-05-29

legfeljebb egyszeri ütközetre volna elég, Szalonikiben azonban előreláthatólag hosszabb helyőrségi és rendőri szolgálatra lesz szükség, alighanem meg kell erősíteni a flottát, ami a napokban fog eldőlni. Erre a célra az Aspern, Panther, Tiger, Leopárd és esetleg még az Árpád hadihajók vannak kiszemelve.³⁶¹⁵

Részvétel a század nyári manővereiben. A kötelék 1903.06.17-én futott ki Polából. A kötelék tagja: 1 csoport: Árpád, Habsburg zászlóshajó, Wien, 2. csoport: Szigetvár, Aspern és Leopard, 3. csoport: Tiger, Magnet, Meteor, továbbá 3 első osztályú torpedócsónak és 9 másod osztályú torpedócsónak.³⁶¹⁶ A flotta a dalmát vizeken gyakorlatozik.³⁶¹⁷

Holnap reggel 1903.07.21-én érkeznek Fiuméba az Árpád páncélos, a Szigetvár, Aspern és Leopard cirkálók.³⁶¹⁸

Átminősítették III. osztályú cirkálóvá.
Kicsérélték a kéményeit.

1904.

Ebben az évben tartalékban volt.

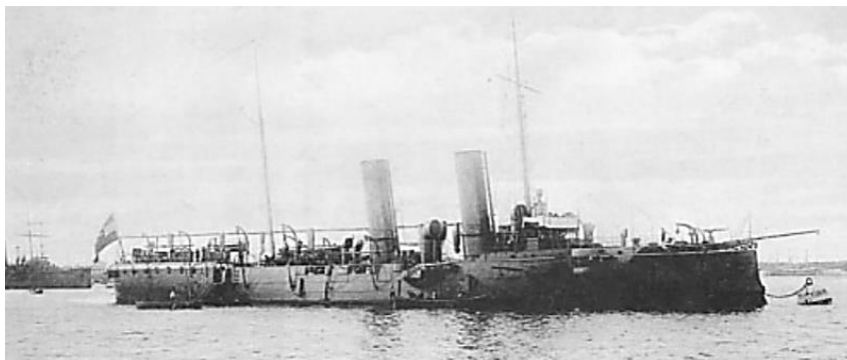
1905.

1905.01.13-tól Triesztben állomásozott.³⁶¹⁹

1905.01.15 körül ismét hadrendbe állították. Parancsnokává Rudolf Pater Edler v. Mayersberg hadnagyot nevezték ki.

1905.01.16-i hír: Triesztben a Molo Giuseppinónál kikötött Biokovo kereskedelmi gőzös mentésére küldték, amelynek a parancsnoki hídja is megsérült egy balesetben. A Leopard cirkáló a San Marco hajógyár előtt horgonyoz.³⁶²⁰

Ebben az évben több hajóútra vitte el Habsburg-Lotharingiai Maria Jozefa főhercegnőt.
A Nyári Hajóraj kötelékében hadgyakorlatokon vett részt.

Guntram Limpens-Doenraedt hadnagy és Josef Polarelli v. Mersperd zászlós a hajó legénységéhez csatlakozott.³⁶²² A hajóra érkezett Artur Schindler sorhajó hadnagy is.³⁶²³

1906.

Ebben az évben többnyire Triesztben volt.
A Nyári Hajóraj kötelékében hadgyakorlatokon vett részt.

³⁶¹⁵ Magyarország, 10. évfolyam, 1903-05-05 / 105. szám

³⁶¹⁶ Neue Freie Presse, Juni 1903-06-18

³⁶¹⁷ Die Zeit, Juni 1903-06-20

³⁶¹⁸ Budapesti Napló, 8. évfolyam, 1903-07-20 / 196. szám

³⁶¹⁹ Reichspost, Dezember 1904-12-31

³⁶²⁰ Agramer Zeitung, Januar 1905-01-16

³⁶²¹ <https://docplayer.hu/40612906-Small-protected-torpedo-cruisers-sms-panther.html>

³⁶²² Grazer Tagblatt, März 1905-03-18

³⁶²³ Grazer Tagblatt, Januar 1905-01-29

³⁶²³ Grazer Tagblatt, Dezember 1905-12-20

Ebben az évben felvetődött, hogy Kelet-Ázsia-i vizekre megy.³⁶²⁴

A „Panther“, „Leopard“, „Tiger“ nevű cirkálók és számos torpedóhajó sem használható többé ütközetben.³⁶²⁵

A legénység tagja lett Otmar Czerwenka és Josef Meusburger és Emil Descovich zászlós.³⁶²⁶

1906.10.06-án egy küldöttséget vitt Miramare-ba.³⁶²⁷ Innét 1906.10.27-én Rovigno-ba érkezett.³⁶²⁸

1907-1909.

A hajó orvosa lett Dr. Siegfried Schneider korvetorvos.³⁶²⁹

Maria Josefa főhercegnő múlt szombaton érkezett Lussingrande-ba, és onnan szombaton (1907.04.06-án) a „Leopard” S. M. hajó fedélzetén indult Miramare-ba.³⁶³⁰

Az év első felében, Triesztben állomásozott. Az Admirális típusú horgonyait Skoda gyártmányú Tyszak horgonyra cserélték le. Kiszerezték az első torpedóvető csövét 1907-ben. (Más forrás szerint az összes torpedóvető csövét leszerelték.) A hajón ezeket a munkákat 1907.09.15-20 között végezték el.

1907.09.20. – 1909.04.13.-között, baráti látogatások Kelet-Ázsiába, Rudolf Ritter von Benigni kapitány parancsnoksága alatt. Kínai (felhajózott a Jangcén), orosz (Vladivosztojk³⁶³¹) és japán kikötőket keresett fel. A Vladivosztojk-i kikötésről se a sajtó, se más forrás nem ír, így azt nem tudom megerősíteni.

1907.09.26-án vagy 29-én futott ki **Polából**.

1907.10.05-08-én volt **Port Said**-ban.

1907.10.03-án Colombo felé hajózott az SMS Leopard.³⁶³²

1907.10.05-én öt napra **Adenbe** érkezett.³⁶³³

1907.10.17-23-án járt Adenben. Itt az SMS Szigetvár egyik matrózának a sírját helyreállította a legénység.

1907.10.30-1907.11.02-án érkezett **Colombo**-ba.

1907.10.31-én a Leopard hadihajó két napi tartózkodásra **Singaporeba** érkezett. Innen **Saigonba** megy.³⁶³⁴

1907.11.04-08-án Szingapúr-ban járt.

Távirati jelentés szerint a »Leopard« hadihajó 1907.11.04-én négy napi tartózkodásra Saigonba érkezett, innen Hongkongba fog utazni. A hajón minden rendben van.³⁶³⁵

1907.11.14-17-én járt Saigon-ban.

1907.11.14-én futott be Hongkongba.³⁶³⁶

1907.11.28-án rövid időre megállt Hong Kong-ban.

1907.12.21-1908.03.09 között Amoy-ban (Sziamen, Xiamen Kína) volt.

1907.11.29-én futott be Amoy-ba az SMS Leopard. Ott 14 napig tervezett maradni.³⁶³⁷

³⁶²⁴ Pesti Napló, 57. évfolyam, 1906-11-18 / 317. szám

³⁶²⁵ Pesti Napló, 57. évfolyam, 1906-05-23 / 140. szám

³⁶²⁶ Militär-Zeitung, Januar-Juni 1906-02-21

Grazer Tagblatt, September 1906-09-29

³⁶²⁷ Sport und Salon, Juli-Dezember 1906-10-06

³⁶²⁸ Sport und Salon, Juli-Dezember 1906-10-27

³⁶²⁹ Grazer Tagblatt, Januar 1907-01-02

³⁶³⁰ Sport und Salon, Januar-Juni 1907-03-30

³⁶³¹ <https://military.wikireading.ru/56087>

³⁶³² Az Újság, 5. évfolyam, 1907-10-03 / 235. szám

³⁶³³ Az Újság, 5. évfolyam, 1907-10-08 / 239. szám

³⁶³⁴ Pesti Hírlap, 29. évfolyam, 1907-11-01 / 259. szám

³⁶³⁵ Az Újság, 5. évfolyam, 1907-11-06 / 263. szám

³⁶³⁶ Pesti Hírlap, 29. évfolyam, 1907-11-15 / 271. szám

³⁶³⁷ Reichspost, Januar 1908-01-14

Itt 7 altiszt és Alois Bauer villamosmérnök egy kínai csónakkal meg akarta látogatni az odaérkezett SMS Leopard cirkálót. Este a csónakot a német Arcomage cirkáló legázolta, mivel nem látta a kivilágítatlan csónakot. A balesetben elhunyt Alois Bauer, mert nem tudott úszni.³⁶³⁸ A balesetben két kínai is megfulladt.³⁶³⁹

1907.12.22-én **Sanghai**-ba érkezett. A kikötőben 60 napot szándékozott eltölteni.³⁶⁴⁰

1908.02.29-én a hajónak szánt leveleket még Sanghajba küldték.³⁶⁴¹

1908.03.10-én a Leopard hadihajó három napi tartózkodásra **Csinkingba (Jankcsekiang, Zhenjiang, Chingkiang)** érkezett a Jangce folyón. Innen Nankingba megy. A hajón minden rendben van.³⁶⁴²

1908.03.10-13-án Sanghai-ban volt.

1908.03.14-20-án Chin Kiang-ba (Zhenjiang, Chingkiang) érkezett.

A Leopard cirkáló ma 1908.03.10-én elindult Chinkiang (Yangsekiang) közeléből.³⁶⁴³

1908.03.21-25-én **Nanking**-ban volt. Nem kizárt, hogy járt ott, de a sajtóból nem tudom megerősíteni és pontosítani a dátumot.

A Leopard hadihajó 1908.03.21-én négy napi tartózkodásra **Vuchuba (Wuxue a Jangce folyó partján, Kína)** érkezett, ahonnan Kinckiangba (**Jangcekiang, Kindiang, Kiu-kiang, Jiujiang**) indul.³⁶⁴⁴

1908.03.26-28-án volt Wuhu (Vuchu)-ban.

1908.04.01-07-én Kiu-kiang-ban (Jiujiang) kötött ki a Jangce jobb partján.

1908.03.26-án futott be **Kiu-kiang**-ban (Jiujiang) kötött ki a Jangce jobb partján. Hanshou-ba megy tovább.³⁶⁴⁵

1908.04.01-én öt napra érkezett Lansau-ba.³⁶⁴⁶ Ezt a helyet nem tudom azonosítani. Az adatok alapján talán Hankau - Hankow lehet.

Távirati jelentés szerint a Leopard hadihajó 1908.04.01-én **Hankauba (Hankow, Hanshou)** érkezett, ahol 5 napig fog tartózkodni. Innen a hajó Sanghaiba indul.³⁶⁴⁷ Hankow-ban 1908.04.01. és 7. között volt.

1908.04.10-23-án Hankow-ban volt. Ez a város 1133 km-re található a Jangce folyó torkolatától felfelé.

Gőzhajók és csónakok borultak fel, és a **Jangce folyón** lefelé sodródva nagy veszélyt jelentettek a hajózásra. Kigyulladt egy nagy kőolajos szeméttel megrakott hajó, és a körbe-körbe lebegő égő fadarabok pedig a külföldi kereskedők településen található hajókat és pontonokat veszélyeztették. Az itt tartózkodó osztrák "Leopard" cirkálónak mindent meg kellett tennie, hogy megvédje magát a nagy lebegőszeméttel szemben, és csak a tiszték közbelépésének és a legénység erőfeszítéseinek köszönhető, hogy a cirkáló sértetlen maradt.³⁶⁴⁸

1908.04.12-én **Sanghai**-ba érkezett 10-12 napra.³⁶⁴⁹

1908.04.26-1908.05.02-án Sanghai-ban volt.

Grazer Tagblatt, November 1907-11-30

³⁶³⁸ Die Zeit, Januar 1908-01-11

³⁶³⁹ Neuigkeits-Welt-Blatt, Januar 1908-01-15

³⁶⁴⁰ Az Ujság, 5. évfolyam, 1907-12-22 / 303. szám

Grazer Tagblatt, Dezember 1907-12-23

³⁶⁴¹ Magyarország, 15. évfolyam, 1908-02-07 / 34. szám

³⁶⁴² Pestí Hírlap, 30. évfolyam, 1908-03-12 / 63. szám

Die Zeit, März 1908-03-10

³⁶⁴³ Reichspost, März 1908-03-10

³⁶⁴⁴ Az Ujság, 1908. március/2, 6. évfolyam, 1908-03-24 / 73. szám

³⁶⁴⁵ Grazer Volksblatt, März 1908-03-30

³⁶⁴⁶ Grazer Tagblatt, April 1908-04-03

³⁶⁴⁷ Az Ujság, 1908. április/1, 6. évfolyam, 1908-04-03 / 82. szám

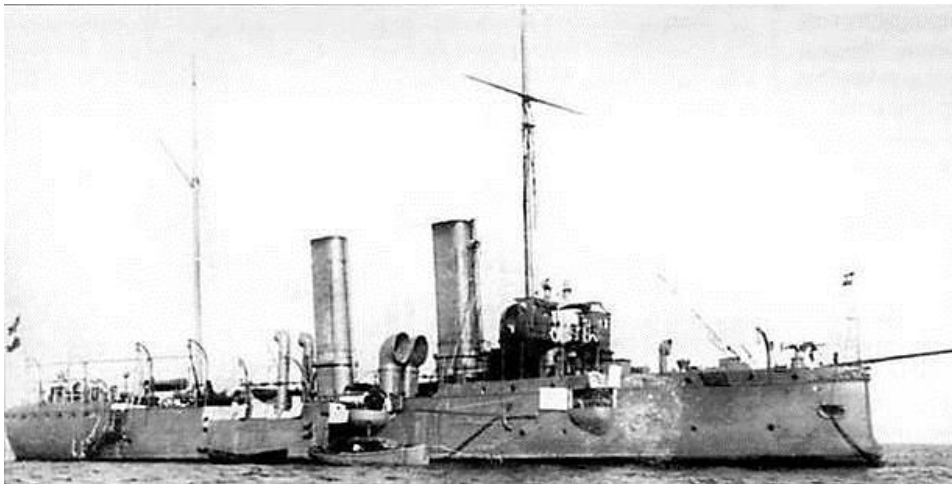
³⁶⁴⁸ Innsbrucker Nachrichten, Mai 1908-05-08

³⁶⁴⁹ Grazer Tagblatt, April 1908-04-13

A Leopard hadihajó 1908.04.15-én 5 napi tartózkodásra **Csingtauba** érkezett. A hajó innen **Cheffooba (Csi-Fu)** megy.³⁶⁵⁰ Más sajtóforrás szerint 1908.04.25-én érkezett ide öt napra.³⁶⁵¹ 1908.05.03-09-én volt Csingtao-ban.

1908.04.21-én találkozott az Európából érkezett, SMS Kaiserin Elisabeth-tel, amely felszerelés kiegészítést hozott a számára. Ekkor hagyta el állomáshelyét, amit az SMS Kaiserin Elisabeth vett át.

A Leopard hadihajó 1908.05.03-án nyolcnapi tartózkodásra **Chefooba** érkezett, ahonnan **Chingvangtao-ba (Kína)** indult el.³⁶⁵² 1908.05.10-19-én volt Chefoo (Tsifu)-ban.

3653

Az SMS Leopard cirkáló 1908 elején. A kazánventilátorok magasságát megnövelték, a híd kialakítását megváltoztatták, de a hajó megőrizte elavult fegyverzetét

1908.05.10/11/12-én érkezett **Taku**-ba és 8 nap múlva megy tovább Weihaiweibe.³⁶⁵⁴ 1908.05.20-22-én volt Taku-ban. 1908.05.22-1908.06.13-ig **Wei-hai-wei**-ben volt.

A Leopard hadihajó 1908.05.25-én 2—3 heti tartózkodásra **Nagasakiba** érkezett, ahonnan Kagoshimába hajózik.³⁶⁵⁵ 1908.06.14-16-án volt Nagasaki-ban. A Leopard hadihajó 1908.06.14-én két napi tartózkodásra **Kagassimába** érkezett.³⁶⁵⁶ 1908.06.17-21-én volt Kagassima-ban. 1908.06.17-én érkezett **Itsukushima**-ba 4 napra.³⁶⁵⁷ 1908.06.23-1908.07.07-én Itsukushima következett.

A Leopard hadihajó 1908.06.23-án háromnapos tartózkodásra **Kobeba** érkezett, ahonnan Taketójóba megy.³⁶⁵⁸ Más forrás szerint két hétre kötött ott ki.³⁶⁵⁹ 1908.07.09-14-én Kobe-ban járt.

³⁶⁵⁰ Az Ujság, 1908. április/2, 6. évfolyam, 1908-04-28 / 103. szám

³⁶⁵¹ Prager Tagblatt, April 1908-04-27

³⁶⁵² Az Ujság, 1908. május/1, 6. évfolyam, 1908-05-05 / 108. szám

Prager Tagblatt, Mai 1908-05-05

³⁶⁵³ <https://military.wikireading.ru/56087>

³⁶⁵⁴ Deutschösterreichische Tages-Zeitung, Mai 1908-05-12

Pilsner Tagblatt, Mai 1908-05-12

Prager Tagblatt, Mai 1908-05-12

³⁶⁵⁵ Az Ujság, 6. évfolyam, 1908-05-26 / 126. szám

Grazer Tagblatt, Mai 1908-05-26

³⁶⁵⁶ Az Ujság, 6. évfolyam, 1908-06-16 / 144. szám

³⁶⁵⁷ Grazer Tagblatt, Juni 1908-06-20

³⁶⁵⁸ Pesti Napló, 59. évfolyam, 1908-06-25 / 152. szám

³⁶⁵⁹ Neuigkeits-Welt-Blatt, Juni 1908-06-26

1908.07.9/11-én távirati értesítés szerint a Leopard hadihajó 5 napi tartózkodásra **Taketajóba** érkezett, ahonnan Yokohamába indul.³⁶⁶⁰

1908.07.15-1908.08.09-én Taketajo-ban volt.

Yokohama-ba 1908.07.15-én érkezett meg 3-4 hétre. Indulás Port Hamiltonba és Chemulpoba.³⁶⁶¹

1908.08.11-19-én Yokohama következett.

1908.08.21-23-án Kobe következett.

1908.08.27-én Nagaszakiba érkezett 2-3 hétre.³⁶⁶²

1908.08.27-1908.09.18-án **Moji** következett.

1908.09.20-24-én **Nagaszaki**-ban állomásozott.

1908.09.23-án három napi tartózkodásra **Kobeba** érkezett, ahonnan **Taketojóba** megy.³⁶⁶³

1908.09.25-1908.10.01-én **Chemulpo**-ban volt.

1908.10.02-án Darien-ben (Dalian Kína) volt.

1908.09.25-én érkezett Dairen (**Dalian**)-be. Itt 7 napra szándékozott megállni.³⁶⁶⁴

1908.10.02-án érkezett **Chefoo**-ba 2-3 hétre. Tsingwangtao-ba megy tovább.³⁶⁶⁵

1908.10.17-25-én Chefoo (Csi-Fu)-ban járt.

1908.10.27-29-én **Tsingwangtao** –ban (Tsing Wang Tao, Pekingtől keletre) volt.

A „Ferenc József“ és a „Leopard“ hadihajók 1908.10.17-én nyolcnapi tartózkodásra Csing-Van-Tao-ba érkeztek.³⁶⁶⁶

A Leopard hadihajó 1908.10.27-én **Moji**-ba (**Moji-ku Kyushu**) érkezett. Innen e hó 29-én Kobeba megy.³⁶⁶⁷

1908.11.01-11-én Moji-ban volt.

1908.11.01-én **Kobeba** érkezett, ahonnan 8—10 napi tartózkodás után Nagaszakiba megy.³⁶⁶⁸

1908.11.12-29-én Kobe-ban volt.

1908.11.12-ikén 14 napi tartózkodásra **Nagaszakiba** érkezett. A hajón minden rendben van. A hajó legközelebbi kikötője Sanghai lesz.³⁶⁶⁹

1908.12.01-15-én Nagasakiban dokkban volt.

1908.12.01-én tizennégy napi tartózkodásra **Sanghaiba** érkezett, ahonnan Hongkongba megy.³⁶⁷⁰

1908.12.19-1909.01.22-én Sanghai-ban volt. 1909.01.24-én befutott **Kanton** (Canton)-ba.³⁶⁷¹

1909.02.08-án futott be **Hong-Kong**-ba.³⁶⁷²

1909.01.23-1909.02.06-ig Hong-Kong következett.

1909.02.07-22-ig Kanton-ban volt.

„A Leopárd nevű kis cirkáló keletázsiai állomáshelyéről nem, mint eredetileg tervezve volt, ez év nyarán, hanem már a tavasszal tér vissza Pólába, hogy a hajóhadosztály nyári gyakorlatozásakor minden

³⁶⁶⁰ Az Ujság, 1908. július/1, 6. évfolyam, 1908-07-11 / 166. szám

Grazer Volksblatt, Juli 1908-07-10

³⁶⁶¹ Grazer Tagblatt, Juli 1908-07-16

³⁶⁶² Die Zeit, August 1908-08-28

³⁶⁶³ Az Ujság, 1908. szeptember/2, 6. évfolyam, 1908-09-30 / 234. szám

³⁶⁶⁴ Grazer Tagblatt, September 1908-09-27

³⁶⁶⁵ Grazer Tagblatt, Oktober 1908-10-04

³⁶⁶⁶ Pesti Napló, 59. évfolyam, 1908-10-18 / 250. szám

https://austria-forum.org/af/AustriaWiki/SMS_Leopard_%281885%29

³⁶⁶⁷ Az Ujság, 1908. október/2, 6. évfolyam, 1908-10-29 / 259. szám

³⁶⁶⁸ Az Ujság, 1908. november/1, 6. évfolyam, 1908-11-03 / 263. szám

³⁶⁶⁹ Az Ujság, 1908. november/1, 6. évfolyam, 1908-11-14 / 273. szám

³⁶⁷⁰ Pesti Hírlap, 30. évfolyam, 1908-12-02 / 288. szám

³⁶⁷¹ Grazer Tagblatt, Januar 1909-01-25

³⁶⁷² Agramer Zeitung, Februar 1909-02-09

alkalommal föllépő személyzethiányt némileg pótolni segítsen.”³⁶⁷³ 1909.02.22-én kapott hazatérési parancsot.

1909.02.24-27-én **Hong Kong**-ban volt.

A SMS „Leopard” cirkáló teljes gőzzel indul Hongkongból Baron v. Meyern-Hohenberg hadnagy parancsnoksága alatt, a rendelkezésre álló tisztekkal és otthonról érkező legénységgel. Ezek szerint Hongkongban leváltották a hajó legénységének egy részét.³⁶⁷⁴

1909.03.01-03-én **Saigon**-ban kötött ki.

1909.03.04-én **Szingapúr**-ban állt meg.

1909.03.05-én a Leopard hadihajó rövid tartózkodásra a Singapore melletti **Szahankba (Bintang-sziget)** érkezett.³⁶⁷⁵

1909.03.09-23-ig **Sabang**-ban (Indonézia) volt.

1909.03.10-én a Leopard hadihajó három napi tartózkodásra **Kolombo-ba** (Colombo Sri Lanka - Ceylon) érkezett.³⁶⁷⁶

1909.04.01-02-án volt Colombo (Kolombo)-ban. Itt kisebb javítást végeztek a hajón.

1909.03.19-én kapott hazaindulási parancsot.

1909.04.01-én **Adenbe** érkezett.³⁶⁷⁷

1909.04.07-én volt Aden-ben.

1909.04.08-án járt **Szuezb**en.

1909.04.03-án **Port Said**-ban volt. A sajtó szerint ide 1909.04.07-én érkezett meg.³⁶⁷⁸

1909.04.13-ára várták a hajót **Polába**, ahová 14-én be is futott.³⁶⁷⁹

1909.04.17-én leszerelték Polában.

1909.04.18-i hír szerint a hajó Sanghajban állítólag megfulladt Johann Schosthaler nevű tengerésze életjelet adott magáról.³⁶⁸⁰

1909-ben „kis cirkálónak” minősítették át. Főleg a torpedónaszádok zászlóshajójának szerepkörében alkalmazták.

1909.07.21-én felmerült, hogy augusztus 15-én a Kelet-Ázsiába küldik. A hajó parancsnoka Skerl fregattkapitány.³⁶⁸¹

1909.08.16 – 1909.11.15 között korszerűsítették a hajót. Eltávolították a hátsó torpedócsövet, és négy 6,6 cm-es löveget adtak a fegyverzetéhez. Leszerelték a 12 cm-es lövegeit és előre 4,7 cm-es gyorstüzelő lövegeket szereltek. A hátsó 40 cm-es reflektorát 60 cm-re cserélték ki.

1910.

1910–1913-ban tartalékban deaktiválva. Ezen idő alatt átalakították és újrafegyverezték.

4 db 66 mm-es (2,6 hüvelyk) L/45-ös löveget és 10 db 47 mm-es QF Skoda löveget kapott és 3 db 35 cm-es torpedóvetője lett.

³⁶⁷³ Budapesti Hírlap, 29. évfolyam, 1909-02-18 / 41. szám

³⁶⁷⁴ Neues Wiener Journal, März 1909-03-21

³⁶⁷⁵ Az Ujság, 1909. március/1, 7. évfolyam, 1909-03-05 / 54. szám

³⁶⁷⁶ Az Ujság, 1909. március/1, 7. évfolyam, 1909-03-10 / 58. szám

³⁶⁷⁷ Az Ujság, 1909. április/1, 7. évfolyam, 1909-04-03 / 79. szám

³⁶⁷⁸ Grazer Tagblatt, April 1909-04-08

³⁶⁷⁹ Az Ujság, 1909. április/1, 7. évfolyam, 1909-04-15 / 89. szám

Magyar Katonai Közlöny, 1910 (3. évfolyam) Haditengerészetünk az 1909. évben. Ismerteti Marton Aladár százados

³⁶⁸⁰ Kärntner Zeitung, April 1909-04-18

³⁶⁸¹ Prager Tagblatt, Juli 1909-07-21

„Az 1885-ben épült Panther és Leopard már csak misszió szolgálatokat teljesítenek.”³⁶⁸²

1911.

1911-ben modernizálták.

1914.

1914.02.14 – 1914.05.15 között a Torpedó Iskola kiképzőhajója.³⁶⁸³

1914.08.01-től a Fasana-csatornában teljesített őrszolgálatot a II. partvédelmi osztály zászlóshajójaként.

1914.10.18-i hír: „öcsém, König Antal a pólai haditengerészetnél a Leopard hadihajón teljesít szolgálatot. Hosszabb idő óta nem ad életjelt magáról. Értesítést kér König Ferenc igazgató-tanító, Zalaszentbalázs.”³⁶⁸⁴

*SMS Leopard 1914-ben*³⁶⁸⁵

1915.

1915.02.14. – 1915.05.15.-között a torpedóiskola kiképzőhajója.

1915.05.15. – 1918.11.04.-között őrhajó a Fasana-csatorna védelmére Polánál.³⁶⁸⁶

„KÉRELEM: Akadna-e oly nemesszívű hölgy vagy úr, aki a „Leopard” hadihajó magyar legénységének, egy használt grammofont ajándékozna, szórakozás céljából. Hazafias Üdvöz lettel a magyar legénység nevében Sándor Béla, S. M. S. „Leopard”, Póla I.”³⁶⁸⁷

1916.

1916.12.07-i kórházi hír: Az SMS Leopard tengerésze, Semjén Gabriel, született Balatonfőkajár 1889-ben 1916.10.23-án elhunyt és Polában temették el a haditemetőben, a 1. sír. 248.³⁶⁸⁸

1917.

„Hatszáz koronát túlhaladó összeget eredményezett a mai gyűjtés Polyák István árváinak és ezzel a gyűjtés eddigi eredménye több mint kétszáz koronával túlkerült a huszonhétezer koronán. Pozsonyújvárosi vasutasok adománya szerepel a mai gyűjtés élén és a most is hosszú lajstromban feltűnik a Leopard kiscirkáló magyar tengerészeinek, a besztercebányai hadirokkantak meg a 16. honvéddandár rohamcsapatának adománya, de a katonák mellett továbbra is lelkesen támogatja a jótékony mozgalmat a polgári társadalom. A legfrissebb gyűjtésről a következő kimutatás: Magyar fiúk a Leopard kiscirkálóról Póla 32. korona, stb.”³⁶⁸⁹

³⁶⁸² Budapesti Hírlap, 30. évfolyam, 1910-09-18 / 222. szám

³⁶⁸³ https://hu.wikipedia.org/wiki/SMS_Leopard

³⁶⁸⁴ Pesti Napló, 65. évfolyam, 1914-10-18 / 259. szám

³⁶⁸⁵ https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/6/6b/SMS_Leopard.jpg

³⁶⁸⁶ https://austria-forum.org/af/AustriaWiki/SMS_Leopard_%281885%29

³⁶⁸⁷ Pesti Hírlap, 37. évfolyam, 1915-10-10 / 282. szám

³⁶⁸⁸ Hírek a sebesültekről és betegekről, 1916-12-07 / 521. szám

³⁶⁸⁹ Pesti Hírlap, 39. évfolyam, 1917-08-26 / 213. szám

1920.

1920. január végén a szövetséges párizsi haditengerészeti küldöttsége Nagy-Britanniának ítélte oda. Az angolok eladták az olasz Vaccaro and Co. cég leselejtezés céljából. Messinában bontották le 1921-ben..

Parancsnoka:

1887. Habsburg-Lotharingiai Károly István (Karl Stephan) főherceg fregattkapitány

1888. Anton Pirkhan 2. osztályú kapitány

1893. Ripper Gyula korvettkapitány (Julius von Ripper utóbb ellentengernagy)

1897-1898. Dell' (Bell) Adami Géza fregátkapitány

1898. Kurzvald von Kunenhorz fregatta-kapitány

1900. Dennig Henrik fregatt-kapitány

1900-1901. Friedrich Ritter Müller von Elblein fregattkapitány (utóbb ellentengernagy 1911+)

1902. Karl Urbanitzky fregattkapitány

1903. Heinrich Burgstaller fregattkapitány

1905. Rudolf Pater Edler v. Mayersberg hadnagy

1907-1909. Rudolf Ritter von Benigni fregattkapitány

1909. Baron v. Meyern-Hohenberg hadnagy

1909. Schmidtheimi Skerl Tivadart fregattkapitány.³⁶⁹⁰

Admirálisok:

1900. Helenani Sachs Móricz ellentengernagy

³⁶⁹⁰ Prager Tagblatt, Juli 1909-07-21